

**T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIFTA HEDEFLERE ULAŞMA
DURUMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Emre YÜCELAND**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Serap YÜKRÜK**

VAN - 2007

**T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIFTA HEDEFLERE ULAŞMA
DURUMLARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

EMRE YÜCELAND

VAN - 2007

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Bu çalışma, jürimiz tarafından.....
.....**ANABİLİMDALI**.....
.....**BİLİM DALI'nda** YÜKSEK LİSANS / DOKTORA / SANATTA
YETERLİLİK olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan:.....

Üye (Danışman):.....

Üye:.....

Üye:.....

Üye:.....

ONAY: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.... / / 2007

.....
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	i
Önsöz	iii
Tablolar Dizini	iv
Bölüm I.....	1
Giriş.....	1
1. Eğitim.....	1
1.1 Sanat Eğitimi	2
1.2. Müzik Eğitimi	3
1.3. Çalgı Eğitimi	7
1.3.1. Tarihsel Süreç İçinde Çalgı Eğitimi	9
2. Tarihsel Gelişim Süreci İçinde Keman	10
3. Keman Eğitimi	12
3.1. Keman Eğitiminde Zihinsel Durum.....	14
3.2. Keman Eğitiminde Fiziksel Durum	14
3.3. Keman Eğitiminde Ruhsal Durum	15
3.4. Keman Eğitiminde Motivasyon	15
3.5. Çalışma Mekanları	15
4. Keman Eğitiminde Öğrenme Yöntemleri	16
4.1. Keman Eğitiminde Başlangıçtan İtibaren Büyük Bir Hızla Öğrenme Veya Çok Yavaş Öğrenme	18
4.2. Keman Eğitimi Sürecinin Herhangi Bir Noktasında Hiçbir İlerleme Görülmemesi	19
4.3. Öğrenmede Öğretmenin Rolü ve Etkili Öğretmenlik Özellikleri	19
4.4. Öğrenmede Öğretmen-Öğrenci Beklentileri Etkileşimi	20
4.5. Keman Eğitiminde Öğrenci Beklentileri	21
4.6. Keman Eğitiminde Öğretmen Beklentileri	21
5. Anket Sorularına Verilen Cevapların İncelenmesinde Esas Alınan Çağdaş Müzik Öğretim Programı Modeli	22
Araştırmanın Amacı	25

Araştırmanın Önemi	26
Sayıtlılar	26
Sınırlılıklar	27
Tanımlar	27
Bölüm II	29
Yöntem	29
Araştırmanın Modeli	29
Evren	29
Örnekleme	29
Verilerin Toplanması	31
Bölüm III	38
Bulgular ve Yorumu.....	38
Sonuç, Tartışma ve Öneriler	59
Kaynaklar	67
Özgeçmiş	71
Özet	73
Summary	74

ÖNSÖZ

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarımızda, dört yıllık süreyi (8 yarıyıl) kapsayan ve haftada bir saat olacak şekilde planlanan çalgı eğitimi, müzik öğretmenin biçimlenmesinde büyük rol oynar.

Çalgı eğitiminin boyutlarından biri olan keman eğitimi, kolaydan – zora ilkesiyle basamaklandırılmış bir program ile öğrenciye çalgısıyla ilgili teknik ve müzikal kazanımların öğretilmesini amaçlamaktadır. Bu eğitim içinde yer alan teknik ve müzikalite gibi konular, bir bütünlük oluşturacak şekilde planlanmalı, hedef ve hedef davranışlar, öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre hazırlanmalıdır.

Keman eğitiminin başlangıç evresindeki “hedef ve hedef davranışların” herhangi bir basamak atlanmadan öğrenilmesi, öğrencilerin ileriki düzeylere sağlıklı bir biçimde ulaşması açısından büyük önem taşımaktadır.

Keman eğitimine başlamama sebep olan ve bu eğitimin her evresinde (lise, üniversite, yüksek lisans) ilgisini benden esirgemeyen sevgili aileme, bu araştırmanın tüm evrelerinde yardımlarını benden esirgemeyen, dolayısıyla bu araştırmayı ortaya çıkarmama sebep olan değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Serap YÜKRÜK’e, tezimin her aşamasında ve yazıya geçme evresinde beni sürekli takip eden değerli hocam Yrd. Doç. Dr. Hüseyin YÜKRÜK’e, tabloların çizimi ve bulguların istatistikleri aşamasında yardımlarını ve bilgilerini benden esirgemeyen Öğr. Gör. Dr. Hayati ÇAVUŞ’a çok teşekkür ederim.

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1- Keman Eğitimi Alan I. ve II Yarıyıl Öğrencileri İçin Belirlenen Birinci Basamak Teorik ve Pratikteki Uygulamalar.....	31
Tablo 2- Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıf İçin Belirlenen İlk Uygulamalı (Sağ Kol) Yay Çalışmaları.....	32
Tablo 3- Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıf İçin Öğrencileri İçin Belirlenen Sol El Parmak Uygulamaları	33
Tablo 4- Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıf Öğrencileri İçin Belirlenen İki El ve Kolun Beraber Kullanımına İlişkin İlk Uygulamalar.....	34
Tablo 5- Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıf Öğrencileri İçin Belirlenen İlk Yay Tekniklerinin Uygulanması	35
Tablo 6- Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıf Öğrencileri İçin Belirlenen İlk Gam Çalışmalarının Uygulanması	36
Tablo 7- Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıf Öğrencileri İçin Belirlenen Etüt ve Eserlerin Uygulanması	36
Cevap Tabloları	
Öğrenciler	
Tablo-1 : Kemanın ve Yayın Fiziksel Özelliklerini (duruş-tutuş) Kavrayabilme Durumları	39
Tablo-2 : Yay Kullanımına İlişkin Hedeflerin Gerçekleştirebilme Durumları....	40
Tablo-3 : Parmak Kullanımına İlişkin Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları..	41
Tablo-4 : Sağ ve Sol El ile İlgili Hedeflerin Gerçekleştirebilme Durumları	42
Tablo-5 : Yay Tekniklerine İlişkin Hedeflerin Gerçekleştirebilme Durumları ...	44
Tablo-6 : Kemanda Çalınan Gam Çalışmalarının Çeşitli Yay Biçimleriyle Gerçekleştirebilme Durumları	46

Tablo-7 : Sağ ve Sol Elin Birlikte Kullanımında Etüt ve Eserlerdeki Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları	47
--	----

Öğretim Elemanları

Tablo-1 : Kemanın ve Yayın Fiziksel Özelliklerini (duruş-tutuş) Kavrayabilme Durumları	49
Tablo-2 : Keman Çalgısında Yay Kullanabilme Durumları	50
Tablo-3 : Sol El Parmaklarına İlişkin Teknikleri Gerçekleştirebilme Durumları...	51
Tablo-4 : Sağ ve Sol Elin Birlikte Kullanımını Gerçekleştirme Durumları	52
Tablo-5 : Yay Teknikleri İle İlgili Hedeflerin Gerçekleştirme Durumları	54
Tablo-6 : Kemanda Çalınan Gam Çalışmalarının Çeşitli Yay Biçimleriyle Gerçekleştirme Durumları	55
Tablo-7 : Sağ ve Sol Elin Birlikte Kullanımını Etüt ve Eserlerde Gerçekleştirme Durumları	56

BÖLÜM I

GİRİŞ

1. EĞİTİM

Araştırmanın dayandığı en temel kavram olan ‘*eğitim*’ ; değişen insanlık gereksinimleriyle kapsamını, anlamını ve yöntemlerini değiştiren, bilinçli bir süreç olarak uygarlığın olmazsa olmaz koşullarındandır. Çok sayıda tanım ve açılım olanağı bulabileceğimiz bu kavramı araştırma kapsamını aşmadan anımsatılırsa:

Bireyleri her bakımdan toplumsal bir varlık olma bilincine erdiren, çağdaş ve kültürel yaşamın getirdiklerini-gerekliliklerini kazandıran, toplumsal kural ve kolektif anlaşmalar doğrultusunda, kazanımların içeriğinin belirlendiği bir süreçtir. En öz biçimiyle: “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972, s.12) şeklinde tanımlayabiliriz.

Eğitim, ülkelerin toplumların ortak ideallerini gerçekleştirme yolunda insan yetiştirmeyi amaçlayan programlı bir süreç olarak:

“Eğitim, bütün toplumlarda saygın bir yere sahiptir. Eğitim aracılığı ile yaşayan değerlerini koruma, idealleri doğrulama, değerleri aktarma fırsatı vardır. Bu fırsat her toplumun kendi insanlarını hayata hazırlamasını sağlar. Kişiliğin bilinçlendirilmesini sağlayan eğitim, aynı zamanda insanların yönlendirilmesini de hedefler” (Güler, 1997, s.1).

Günümüzde eğitimin insan faaliyetlerindeki etkisi, bugüne kadar olan uygulamaların en karmaşık olanı olarak kabul edilebildiğini belirten Özgür (2006),

Eğitim kavramına farklı boyutlarda yaklaşıması gerektiğini vurgulayarak, yaklaşımını şöyle özetler:

Eğitimin tek tanımlı (monolitik) olmadığı gerçeğinden dolayı eğitim kavramına birçok değişik boyuttan yaklaşılmaktadır. Birçok boyutun var olmasının temel nedenleri ise: öğrencinin gelişimsel düzeyinin, öğrenim ortamının etkisinin, aktarılmak istenen bilgi yapısının, öğrenim teorilerinin etkisinin, eğitim teorilerinin etkisinin, göz önünde bulundurulmasıdır.” (Özgür Ans., 2006, s.1)

Uçan’a (1994) göre “Çağdaş eğitim; bilim eğitimi, teknik eğitim ve sanat eğitiminden oluşan üçlü bir eksen üzerinde oturur.” (Uçan, 1994, s.14) ve “Çağdaş eğitim, bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönleriyle birer bütün olarak en uygun ve ileri düzeyde yetişmelerini amaçlar” (Uçan, 1996, s. 1).

Eğitimin öznel boyutunun yanında, toplumsal bir sorumluluk olduğu düşünöldüğünde bütün aşamalarda eğitimi üstlenenlerin, hedefler doğrultusunda sıklıkla kendilerini denetleyebilmek ve insanın olası potansiyelinin aktif hale getirilip getirilmediğini görebilmelidirler.

1.1. SANAT EĞİTİMİ

Eğitimin tanıma bakılarak sanat eğitimi, çağdaş eğitim süreçlerinin vazgeçilmez bir öğesi, bireyin bireyle, bireylerin bireylerle ve toplumların toplumlarla olan iletişimini sağlayan, onların hayatlarını düzenleyen/yönlendiren insan hayatını farklı kılan en önemli değer bütünlerinden biri olduğu kabul edilebilir. Çeşitli bakış açılarıyla sanat eğitiminin tanımlarına bakıldığında:

1.“ kişinin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmek, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir seviyeye ulaştırmak amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümüdür.” şeklinde tanımlayabiliriz. (Yolcu, 2006, s.1).

2. “ bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli davranışlar oluşturma sürecidir.” (Uçan, 1996, s.125)

3. “ Sanat eğitimi, kişiye estetik yargı yapabilme konusunda yardımcı olmayı amaçlarken, yeni biçimleri hissedip, eğlenmeyi ve heyecanlarını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir. Demek ki sanat eğitimi, sanatçı yetiştirmeye değil; yetiştirmek durumunda olduğu her kişiyi yaratıcılığa yöneltip, onun bilgisel, bilişsel, duygusal ve duygusal eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir.” (Yolcu, 2006, s.1)

4. Sanat eğitimi özünde birey ya da bireylere sanat yoluyla dokunmayı, tatmayı, işitmeyi, görmeyi, devinişsel hareketleri öğretme amacını taşır. San’a göre “yalnızca bakmak değil ‘görmek’, yalnızca duymak değil ‘işitmek’, yalnızca ellerle yoklamak değil ‘dokularını duymak’ yaratıcılık için ilk aşamadır” (San, 1985, s. 17).

yaklaşımlarıyla karşılaşırız. Bu yaklaşımların hepsinde sanat eğitiminin aslında, yaratıcılığın yönlendirilmesine yönelik bir çabanın varlığını görürüz. Yaratıcılığın programlı biçimde açığa çıkarılıp verimli kılınması yoluyla, bireyin sanatsal üretimdeki yetkinliği eğitimin olumlu sonucuna dönüşecektir.

1.2. MÜZİK EĞİTİMİ

Günümüzde amaçları belirli bir plan - program dâhilinde saptanmış söz konusu amaç/amaçlara ulaşmak için gereken hedef/hedefleri belirli olan davranışların eğitim sayesinde gerçekleştiği kabul edilebilir. Bu araştırmanın konusunu oluşturan “*keman eğitimindeki hedeflere ulaşma durumları*” çalgı eğitimi sürecinde inceleneceğinden, bu noktada çalgı eğitimine değinmek yararlı olacaktır. Çalgı eğitiminin tanımını yapmadan önce eğitim kapsamı içinde bulunan ve onun alt kolu olan müzik eğitiminin ve onun anlamının açıklanmasında yarar görülmüştür.

Müzik eğitimi, sanat eğitiminin bir boyutu olan ve fonetik sanatlar grubunda yer alan, kendine özgü dili, biçimi ve yapısı bulunan bir iletişim aracı olmasının yanı sıra, çağdaş eğitim anlayışına göre birey ya da bireylerin bedensel, ruhsal ve özellikle işitme duyusunun geliştirilip düzenlenmesine yardımcı olan bir eğitim alanıdır.

“Çağdaş eğitim, bireylerin, bilişsel duyusal ve devinişsel yönleriyle birer bütün halinde en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirilmesini amaçlar. Çağdaş

toplumlarda çok yönlü bir yaklaşımla ve etkili bir biçimde planlanıp uygulamaya çalışan bu eğitim sisteminde sanat eğitimi; eğitimin, müzik eğitimi de sanat eğitiminin ana boyutlarından biri olarak kabul edilmiştir.” (Uçan, 1980, s.19)

Çağdaş bir toplum oluşturma sürecinde ve bu çağdaş toplumu oluşturacak olan birey ya da bireylerin bilinçli birer insan olarak yetiştirilmelerinde müzik sanatı ve onun eğitimi önemli bir yer tutmaktadır.

Sanat eğitiminin önemli bir boyutu olan müzik eğitiminin temelinde kulak eğitimi, çalgı eğitimi ve ses eğitimi yer almaktadır. Kısaca açıklamak gerekirse, kulak eğitimi; müziksel sesleri birbirinden ayırt edebilme, müziksel sesleri yazabilme ve okuyabilme, ses eğitimi; sesini güzel ve etkili kullanabilme; çalgı eğitimi ise bireyin bedensel yapısına uygun bir müzik aleti ile çalgı çalabilme becerisini geliştirebilmesidir.

Müzik eğitimi genel kapsamı itibariyle oldukça zengin bir eğitim ve etkinlik alanıdır. Genel eğitimden özel eğitime; okulöncesi dönemden, yetişkin döneme kadar her dönemde müzik eğitiminden yararlanılmaktadır.

Yalın ve özlü anlatımıyla müzik eğitimi:

“bireye kendi yaşantısı yoluyla belirli müziksel davranışları kazandırma ya da bireyin müziksel davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değişiklikler oluşturma sürecidir.” (Uçan, 1994, s.31).

Bu süreç müzik eğitiminin şu boyutlarında gerçekleşmektedir;

- Müziksel işitme, okuma yazma eğitimi,
- Şarkı söyleme eğitimi,
- Çalgı çalma eğitimi,
- Müzik dinleme eğitimi,
- Müziksel yaratma eğitimi,
- Müziksel bilgi eğitimi,
- Beğeni eğitimi,

- Müziksel duyarlılık eğitimi,
- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi,
- Müzikten yararlanma eğitimi,

İçeriksel açıdan ele alındığında ise, müzik eğitimi temelde şunları kapsar:

- Müziksel işitimi (kulak) eğitimi,
- Ses eğitimi,
- Çalgı eğitimi,
- Müziksel devinim ve tartım (ritim) eğitimi,
- Müzik bilgisi eğitimi,
- Yaratıcılık eğitimi,
- Beğeni eğitimi
- Müziksel kişilik eğitimi,
- Müziksel etkinlikler eğitimi,
- Müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi.

Müzik eğitimi sayesinde bireylerin; kendini ifade etme ve yaratıcılıkları, hareket ve ritmik yetenekleri, estetik duyguları, kültürel birikimleri, dil becerileri, bilişsel ve analitik düşünme becerileri gelişir.

Müzik ve onun eğitiminin insan beyni arasındaki ilişkilerin incelendiği araştırmalar sonucunda insanın çok erken yaşlardan itibaren müziksel beceriler gösterdiği ve bu becerilerin doğru düzenlemeler ve uygulamalar ile geliştirilebileceği sonucuna varılmıştır. 1996 yılında yapılan “*Küçük Çocuklarda Beyin Gelişimi*” isimli konferansta varılan savlar müzik eğitimi bağlamında şöyle yorumlanmıştır:

“Müzik eğitiminin etkileri, insan gelişiminin sadece genel yönünü etkileme doğrultusundan çok, insan beyninin işleyişi üzerinde de oldukça çarpıcı ve belirgin olabilir. • Müzik eğitim programları okul öncesi eğitime odaklanmalıdır. • İnsan beyni olağanüstü bir değişim yeteneğine sahiptir. Ancak zamanlama çok

önemlidir. Erken yaşlar bir bireyin müzik eğitimi için en önemli dönemdir. (Flohr, Miller, Debeus, 2000).” (Özmenteş, 2005, s.3).

Uçan (1994); Müzik eğitimi ve onun programı oluşturulurken – uygulanırken, bireyin/bireylerin müziksel gelişim özelliklerinin iyi bilinmesi, yeterince göz önünde bulundurulması ve iyi izlenmesi gerektiğini vurgular. (Uçan, 1994, s.20).

Müzik eğitiminin üç ana türünden biri olan mesleki müzik eğitimine çalgı eğitimiyle sıkı bağlarının olması nedeniyle değinmekte yarar vardır. Bunun nedeni ise, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi A.B.D.’den mezun olan öğretmen adaylarından beklenen nitelik, eğitim görmüş oldukları çalgılarını mesleki yaşantılarında aktif biçimde kullanmaları gerekliliğidir.

Mesleki müzik eğitimi, bireyde aranan belirli bir yetenek düzeyi, müzik bilgisi ve kapasitesi bakımından diğer müzik eğitimi türlerinden ayrılır. Çünkü mesleki müzik eğitimini seçmiş olan birey ya da bireyler müziğin gerektirdiği ve kazanılması gereken davranış, bilgi ve bilinci iradeli olarak tercih etmiş durumundadırlar.

Mesleki müzik eğitimi:

“Müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ya da birikimi kazandırmayı amaçlar.” (Uçan, 1994, s.27)

Mesleki müzik eğitimi ülkemizde bulunan yüksek öğretim kurumlarımızda ve onun hazırlayıcısı durumunda olan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde gerçekleştirilmektedir.

Mesleki müzik eğitiminin başlıca dalları şunlardır;

- Bestecilik Eğitimi,
- Seslendiricilik/Yorumculuk Eğitimi,
- Müzikbilimcilik Eğitimi,

- Müzik Öğretmenliği (eğitimciliği) Eğitimi,
- Müzik Teknoloğu Eğitimi.

Mesleki müzik eğitimi, alanında bilgili, birikimli, eğitim verdiği bölüm ya da dalın gerektirdiği belirli altyapıya sahip, bu bölüm ya da dalda verilecek olan eğitim niteliğini kavramış kişiler tarafından yapılmalıdır.

“Mesleki müzik eğitiminde bireyin ilgisi – isteği, yatkınlığı - yeteneği doğrultusunda ve ölçüsünde gelişip doyum sağlaması değil, onun ötesinde, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği biçim, kapsam ve düzeyde hazırlanması, biçimlenmesi, uzmanlaşması, gelişmesi ve yetkinleşmesi esastır.” (Uçan, 1994, s.28)

Mesleki Müzik Eğitimi, sanat eğitimi alanında yapılabilecek hatalarda geri dönüşümün olanaksız olduğu bir alandır. Yanlış eğitim sonucu mesleğini sürdüren birey çok sayıda başka bireylerin eğitiminde rol alırken, yanlışlık sürekli tekrarlanarak taşınır.

1.3. ÇALGI EĞİTİMİ

Müzik bir tını ve tınların birleşmesi olayıdır. Çalgı ‘tını’ ya da ‘tını’ların soyut kavramdan somut bir kavrama geçişini sağlayan önemli araçlardan biridir.

Çalgı eğitimi ise sanat eğitiminin bir kolu olan müzik eğitiminin ve mesleki müzik eğitiminin en önemli temel alanlarından.

“Çalgı yoluyla öğrenci, yeteneğini geliştirerek müzik beğenisini yüksek bir düzeye çıkaracak, çalgı öğretimi için ilke, yöntem ve teknikleri öğrenecek – uygulayacaktır. Çalgısını geliştirebilmek için her çeşit olanağın kullanılması, her gün sistematik bir biçimde uzun saatler boyu çalışılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Böylelikle ulusal ve evrensel düzeydeki müzik yapıtlarından oluşan seçkin bir dağarcığı da oluşturarak, geleceğe hazırlanmak yükümlülüğündedir.” (Albuz, 1995, s.6)

Çalgı eğitimi yoluyla birey kendi yeterliliklerini ve bu eğitim süreci içindeki yeteneklerini sınayacak, çalgı üzerindeki becerilerini tanıyarak bu beceriler üstüne yeni beceriler ekleyerek kendisini geliştirecektir ve gerçekleştirecektir.

Bireysel ve toplumsal özelliği olan bir eğitim olmasından dolayı; çalgı eğitiminin bireyi ve toplumu etkileme özelliğiyle insan yaşamında etkin bir yeri vardır. Öz' ün söylemiyle:

“algı eğitimi, müzik sevgisini güçlendirir. Öğrencide bağımsızlık duygusu yaratarak, kendine olan güveni artırır.” (Öz, 2001, s.3)

Çalgı eğitiminin çok işlevli bir eğitim alanı olarak, kültürel ve toplumsal değer taşıyıcısı olarak da anlamlı bir yararı üstlenir.

Sanat eğitimi ve müzik eğitiminin tanımından yola çıkılarak çalgı eğitimi:

“ bireyin çalgı çalmaya yönelik davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklikler meydana getirme sürecidir” (Tarman, 1997, s.2) şeklinde tanımlanabilir.

Çalgı eğitiminin “öğrencinin bir çalgıyı belli bir düzeyde almasını sağlayarak, çalgı çalma becerisinin yanında müzik sevgisini geliştirmek ve müzik bilgisini arttırmak...” (Özen, 1996, s. 20) amacıyla yapıldığını kabul edilirse, bu alanda yapılacak geliştirci yöntem çalışmaları, alanın yaygınlaşmasında önemli katkılar sağlayacaktır.

Çalgı eğitiminde, her çalgının kendine özgü değişik teknik ve yetenekler gerektirdiği bilinen bir gerçektir. Genel olarak çalgı çalma tekniklerinin, duruş, tutuş, yay kullanma, el pozisyonu, nefes, dilin kullanımı, ses kalitesi, bilek, kol ve parmakların durumu, entonasyon ve vibrato'dan oluştuğu belirtilmelidir.

Bütün algılar için gerekli olan temel teknikler şunlardır:

“algıyı çalarken doğru bir duruşa sahip olunmalıdır. Çalgı çalarken el, kol ve parmaklar doğru pozisyona sahip olmalıdır. algının tonu kaliteli ve kendine özgü olmalıdır. Entonasyon temiz olmalıdır.” (Özmenteş, 2005, s.4)

ağın gelişen teknolojik koşulları eğitim yöntemlerinde de gelişmeyi zorlamıştır. Yeniliklere ve deneysel uygulamalara açık olmaktan kaçınılmayan bir çalgı eğitimi; bir yandan eğitimin kalitesini yükseltirken diğer yandan, çalgıyı eğitim

yaşantısında, uzun gelecekte aktif biçimde kullanılması ve yaşatılması olanaklarına katkıda bulunacaktır. Şendurur; çalgı eğitiminin amaçlarını öğretici açısından şöyle sıralar;

- Çalgı sevgisini kazandırabilmek,
- Özengen müzik eğitimine uzanmak,
- Mesleki müzik eğitime yönlendirmek,
- Çalgı eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkilerini araştırmak,
- Çalgıların çalınma tekniklerine ilişkin bilgiler aktarmak,
- Çalgı öğretimini kolaylaştırıcı ve aşama kaydetmeyi sağlayıcı yöntemler geliştirmek, (Şendurur, 2004, s.58)

Öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan programlarda çalgı eğitimi, eğitimin sürekliliği açısından büyük önem taşır. Gelecekte öğretici olacak birey kendi eğitim basamaklarının bilincinde ve gelişim aşamalarının farkında olmalıdır. Hızlı sonuç almak yerine, yavaş ancak her basamağın gerekliliklerinin en üst düzeyde gerçekleştiğinden emin olunarak bir sonraki basamağa geçilmelidir.

Yönetken; müzik eğitimi anabilim dallarında gerçekleştirilen çalgı eğitimi derslerinin önemini, solfej çalışmaları yaparken, koro çalışmalarında öğrencilere eşlik ederken, okuldaki diğer ders öğretmenlerinin düzenledikleri etkinliklere katkıda bulunurken ve en önemlisi öğrencilerin müzik beğenisini oluştururken çalgısına ihtiyaç duyması açısından vurgular. (Yönetken, 1996, s. 71)

Çalgı eğitiminin temelinde çalgı çalabilme, onu meslek yaşamında etkili ve verimli kullanabilme durumları yatmaktadır. Bu eğitimin özünde bulunan devinışsel hedef ve hedef davranışlardan birinin ya da birkaçının atlanması/eksik kalması bu eğitimin hedeflenen noktaya varamaması sonucunu doğuracaktır.

Çalgı eğitimi veren öğretim elemanlarından, bu süreçte beklenen öğrenci ya da öğrencilerine model olmaları, öğrencilerinin çalışmalarından ve çalgısından soğumalarını önleme yolları üretmeleri ve kolaydan zora ilkesiyle gerekli olan bilgi ve birikimlerini öğrencilerine sistematik bir biçimde aktarabilmeleridir.

Çalgı eğitimi müzik eğitimi bölümlerindeki eğitim sürecinden sonra yüksek lisans ve doktora programlarında da devam etmekte ve işlevselliğini sürdürmektedir.

1.3.1. TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE ÇALGI EĞİTİMİ

Türkiye de müzik eğitiminin çağdaş anlamda gelişmeye başlaması, ‘ Islahat Hareketleri’ evresinde başlamıştır. Dönemin önemli eğitim kurumları arasında Enderun Müzik Okulları (meşkhane), Mehterhane ve Muzika-i Humayun ile 1917 de kurulan Darüelhan’dan sözedilebilir. Bu kurumlarda çeşitli çalgıların (nefesli, vurmali, yaylı, vb.) eğitimi yapılmış olmasına karşın, ülkemizde çağdaş müzik Eğitimi daha çok Cumhuriyetin ilanıyla önem kazanmıştır. 1924 yılında Ankara’da Musiki Muallim Mektebi kurulmuş ve çalgı eğitimi, kurumda yeni bir anlayışla daha planlı ve düzenli yapılmaya başlanmıştır.

Bunun bir sonucu olarak da;

“Günümüze kadar yapılan çalışmalarla, mandolin, blok flüt, bağlama, piyano, yaylı çalgılar vb. için oldukça önemli bir eğitim müziği dağarı, ilgili çalgı derslerinin öğretim programları ve ders kitapları oluşmuştur.” (Tarman, 1996, s. 18)

Keman çalgısının ülkemizde çalgı eğitimi veren örgün eğitim kurumlarımızdan Müzik Eğitimi Bölümleri, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Konservatuarlar ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri’nde eğitim ve öğretimi sürdürülmektedir. Daha geniş ve orkestralarda genel olarak solo, birinci ve ikinci partisi bulunan, hiçbir çalgıda bulunmayan ses rengi ve anlatım gücü ile diğer çalgılara oranla daha güçlü olan keman ana öğretim dalı olarak gelişmiştir. Keman eğitimi için yapılan çalışmalar oldukça hızlı ilerleme kaydetmiştir.

2. TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ İÇİNDE KEMAN

Keman birçok batı dilinde farklı isimlerle adlandırılmıştır :

Fransızca'da 'violon', İtalyanca'da 'volino', Almanca'da 'violin' denmiştir. Keman birçok ülkenin geleneksel müziklerinde başta kullanılan halk çalgısı olmuş ve o ülkelerin kendi diline özgü isimleriyle anılmıştır. Örneğin Macarca'da 'hegedii', Almanca'da 'geige', Rusça'da 'spirnka' gibi. Bizde keman sözcüğü çalgıyı anlatmaktan ziyade yayı anlatmak için kullanılmış olup, yayı andıran her şey 'yay, kavis' anlamındadır. Keman sözcüğü ise Farsça 'keman' ve 'çe' kelimelerinden oluşmaktadır. 'Keman', yay, kavis anlamında, 'çe' ise küçültme edatı olarak kullanıldığına göre, keman küçük yaylı çalgı anlamına gelir. Görüldüğü gibi hiç biri de çalgı olarak kemanı tanımlamıyor. Anadolu'da yayla çalınan çalgıya 'ıklıg', bu sazın yayına 'keman', çalan ise 'kemancı' denilmekteydi." (Kurtaslan, 2001, s.1).

Kemanın Gelişim süreci Kurtaslan'ın, Efe'nin ve Tebiş'in anlatımıyla şöyle özetlenebilir:

"Modern Avrupa kemanı Osmanlıya gelmeden önce ona çok benzeyen bir yaylı çalgı olan 'sine keman' kullanılıyordu. Sine keman bir Türk çalgısı olmamakla birlikte Osmanlı'da ilk ne zaman kullanıldığına dair kesin bir bilgi yoktur. Sine keman on iki telli olup, üstteki altı teli kiriş, alttaki altı ahenk teli de pirinçtir. Sine keman göğse dayanarak çalınan keman demektir." (Kurtaslan, 2001, s.2)

"Muzika-i Humayun'un kuruluşunun ilk yıllarındaki işlevi, saray ve ordu bandolarına çalıcı yetiştirmek ve saray bandosu olarak görev yapmaktı. Daha sonra G. Donizetti'nin çabalarıyla Avrupa'dan çalgı ve çalgı öğretmenleri getirilerek 1846 yılında Muzika-i Humayun yaylı sazlar bölümü açıldı. Kısa bir süre sonra yetişen öğrencilerden bir orkestra kuruldu. A. Mariani ve L. Arditi bu orkestraya şef olarak gelen ista kemancılar arasında yer almaktadırlar." (Efe, 2001, s. 9)

"1848 yılında Belçika'lı besteci ve kemancı H. Vieuxtemp'in İstanbul'a konser vermek için geldiği Muzika-i Humayun'da atmış kadar öğrenciye ders verdiği bilinmektedir. Müzik öğretmeni yetiştirmede keman eğitimini etkilemesi bakımından bu dönemlerde gelen en önemli isim Vondra Bey olarak kabul edilebilir. Paris ve Viyana konservatuarlarında eğitim görmüş, dönemin önemli kemancılarından sayılan Vondra Bey ilk Türk Keman Sanatçısı Osman Zeki Üngör'ü yetiştirerek müzik

eğitimcisi yetiştirmede keman eğitimi ekolünün temellerini atmıştır. Muzika-i Humayun'da Vondra Bey ile çalıştıktan sonra eğitimine yurt dışında devam eden Osman Zeki Üngör yurda dönüşte oğlu Ekrem Zeki Üngör'ü de yetiştirmiş ve Cumhuriyet'in ilk müzik öğretmeni yetiştiren kurumu olan Musiki Muallim Mektebinde görev alarak müzik öğretmeni yetiştirmede keman eğitimine yön vermiştir.” (Tebiş, 2002, s.4)

Cumhuriyetin ilanı ile yeni kültür politikaları kapsamında hızla kurumsallaşmaya gidilmiştir. 1917 de kurulan ve halka açık ilköğretim kurumu olan Darülelhan İstanbul'da batı müziği bölümü ile yeniden açılmış, 1924'de Ankara'da ortaöğretim için müzik öğretmeni yetiştirmek üzere Musiki Muallim Mektebi hizmete girmiştir. 1936 yılında bu okul konservatuara dönüştürülmüş, 1937 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü'ne bağlanmıştır. Muzika-i Humayun ise 27 Nisan 1924'de İstanbul'dan Ankara'ya getirilerek bugünkü adı Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası olan 'Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti' adını almıştır.” (Kurtaslan, 2001, s.2-3-4)

3. KEMAN EĞİTİMİ

Çalgı eğitimi müzik eğitiminin ana boyutlarından birini oluşturur ve kendi içinde çeşitli dallara ayrılır. Keman eğitimi çalgı eğitiminin en önemli dalları arasında ve seçkin bir yere sahiptir.

Fonetik sanatların diğer dallarında olduğu gibi, müzik eğitiminin önemli boyutlarından biri olan ve çalgı eğitimi kapsamında yer alan keman çalabilme davranışının da eğitim sonucunda gerçekleşeceği bir gerçektir.

Keman öğretiminde üç önemli unsurdan söz edilebilir. Bunlar; keman almasını öğrenecek olan öğrenci, keman almada gerekli olan bilgi ve becerileri öğrenciye aktaracak olan öğretim elemanı ve “ağdaş Müzik Öğretim Programı” modeline dayalı olan çalgı eğitimi (keman) programıdır. “Bunun yanında 'araç' ve 'ortamla' birlikte 'akıl' ve 'dikkat' (zihinsel takip) keman öğretiminin temel ve özel faktörleridir.

Keman eğitiminde öğrencinin başarıya ulaşması için, bu çalgıyı çalmaya istekli olması, zamanını iyi kullanması, verilmiş olan ödevleri düzenli ve gerektiği gibi hazırlayarak çalışması ve bireysel öğretmeni ile iyi iletişim kurması esastır.

Ayrıca keman eğitimi dersinde:

“Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için öğretmenin öğrenciler arasında bulunan farklılıkları göz ardı etmemesi gerekmektedir. Bireyler arasında fiziksel, zihinsel, ruhsal, güdü, hazır bulunuşluk, kişilik, öğrenme biçimi gibi birçok özellikler açısından farklılıklar bulunmaktadır. Tüm öğrencilere aynı gözle bakmak, onlara aynı yöntemle yaklaşmak, aynı düzeye gelmelerini hedeflemek, aynı gelişme hızını beklemek doğru değildir. Ayrıca tüm öğrencileri aynı düzeye getirmek de olanaksızdır. Çünkü her öğrencinin yetenekleri, ilgileri, beklentileri, hedefleri farklıdır.” (Şendurur, 2001, s. 147)

Öğrencinin ders dışında bireysel olarak yaptığı çalışma saatlerinde öğretim elemanının her gün belirli bir çalışma saati vermesi, öğrencilerin tecrübe ve dayanıklılık farklılıklarından dolayı doğru bir uygulama değildir. Bir öğrenci için öğretim elemanının uygun gördüğü hedef davranış iki ya da üç saat içinde öğrenci tarafından pratiğe geçirilebilirken aynı hedef davranışı bir başka öğrenci daha uzun diyebileceğimiz bir zaman diliminde çözebilir.

Şendurur (2001); etkili bir çalışma sürecinde öğrencinin sahip olması gereken mevcut durumları şöyle sıralar:

1. Zihinsel Durum
2. Fiziksel Durum
3. Ruhsal Durum
4. Motivasyon
5. Çalışma Mekânları” (Şendurur, 2001, s. 163)

3.1 KEMAN EĞİTİMİNDE “ZİHİNSEL DURUM ”

Keman eğitiminde sıklıkla karşılaşılan sorunların başında, beden-zihin bağlantısının kurulmasında yaşanan güçlükler gelmektedir. Büyükaksoy, sorunu şöyle özetlemektedir:

“ Çoğu öğrenci çalışırken, parmakları ve elleriyle alışık bir şekilde hareketleri yapmalarına karşın, akılları başka yerdedir. Böyle bir çalışma kontrolden yoksun olduğu için, boşa gitmekte olan bir zaman ve emek vardır. Sadece emek ve zaman değil, zarar da mevcuttur. Çünkü akıl olaya katılmadığı için, yapılan hatalar, tekrarlanarak pekişmektedir. Zamanla hatalı sesler kulağa etki etmez, bu hatalar benimsenmiş olur. Bu tür bir çalışma şekli, yani akıl ve kulağın işbaşında olmadığı zaman yapılan uygulama alışkanlık haline gelirse tekrar akıllı ve kulağı kontrol eder duruma getirmek çok fazla efor sarf etmeyi gerektirecektir.” (Büyükaksoy, 1997, s.62)

Bireysel çalgı (keman) eğitiminde öğrencinin ilerlemesi, kısa zamanda çok yol kat etmesi için, sürekli olarak kendini kontrol ederek çalışması, çalışma saati içinde başka herhangi bir işle meşgul olmaması ve gerçekleştirmek istediği hedef davranışa odaklanması gerekmektedir.

3.2 KEMAN EĞİTİMİNDE “FİZİKSEL DURUM”

Bir öğrencinin keman eğitimi dersine hazırlanma sürecini etkili bir şekilde kullanması için, fiziksel olarak herhangi bir rahatsızlığının bulunmaması gerekmektedir. Şiddetli baş ağrısı, karın ağrısı, kas, göz, kulak ağrısı ve buna benzer herhangi bir rahatsızlık, çalgı eğitimini engeller. Fiziksel rahatsızlıkların yanında,

“ ...yanlış duruş, tutuş, gereksiz kendini sıkma, setleşme gibi durumlardan kaynaklanan ağrılar mevcut ise öğrenci öğretmeni ile en kısa zamanda görüşmeli, rahatsızlıklarını dile getirmeli ve öğretmenin önerilerine göre çalışmalarını sürdürmelidir. (Şendurur, 2001, s.164)

Bedensel rahatlık sağlanmadan eğitimde yol kat etmek olanaksızdır.

3.3. KEMAN EĞİTİMİNDE “RUHSAL DURUM”

Her öğrencinin zaman zaman çeşitli nedenlerden dolayı sinirli, gergin, üzgün, telaşlı ve aşırı heyecanlı oldukları gözlenmektedir. Öğrenci ruh halinin yoğun olduğu zamanlarda konsantre olamayacağı için çalışması gereken etüt ya da esere yönelmemelidir. Çünkü bu gibi durumlarda harcanan emek ve geçen zaman kayıptan başka bir şey olmayacaktır. Öğrencinin ruhsal durumunun düzeldiği zaman çalışmalarına yönelmesi öğretmeni tarafından tavsiye edilmeli ve öğrencinin kaybettiği zamanı düzenli çalışmalarla geri kazanabileceği belirtilmelidir.

Tüm eğitim alanlarında olduğu gibi keman eğitiminde de sağlıklı zihin, ruh, beden uyumu önkoşuldur.

3.4. KEMAN EĞİTİMİNDE “ MOTİVASYON ”

Motivasyon bireyin ya da öğrencinin ulaşmaya çalıştığı hedefe doğru ilerlemesini sağlayan arzu ve isteğe sahip olma durumudur. Başka bir deyişle motivasyon :

“insanın bir şey yapmasına yol açan veya belli bir şekilde hareket etmesini sağlayan bazı iç dürtüler, itmeler niyetlerdir.” (Ceviz, 2003, s. 139)

Öğrencilerin çalmış oldukları etüt ya da eserleri öğretmenlerinden dinlemeleri, konser etkinliklerinde çalan solist ya da orkestra üyelerini, dünyaca ünlenmiş olan virtüözlerin kayıtlarını dinlemeleri onlar için iyi bir motivasyon kaynağı olacaktır. Öğrencideki bu taklit etme isteği büyük bir motivasyon aracı haline gelecektir.

3.5 ÇALIŞMA MEKÂNLARI

Bireysel çalışma sürecinde çalışma mekânları öğrencinin çalışmalarını olumlu yönde etkileyecek bir durumda hazırlanıp, planlanmalıdır. Bir çalışma odasının akustik, ışık, ısı, nem ve temizlik yönünden çalışmaya uygun olmalı, çalışma için gerekli nota sehpası, sandalye ve buna benzer ders araçlarının bulunması gerekmektedir. Çalışma mekanlarının eğitim – öğretim yılı başında öğrenci sayısına göre dağılımı sağlanmalı, her öğrencinin hangi odada ve ne zaman çalışacağı onun özgür zamanına göre planlanmalı, öğrenci ne zaman ve nerede çalışacağı kaygısını taşımamalı, gerekli araç – gereç ve oda temin için zaman yitirilmemeli, kısa süreli zamanları değerlendirme yoluna gitmelidir.

4. KEMAN EĞİTİMİNDE “ ÖĞRENME YÖNTEMLERİ ”

Kemanın perdesiz ve yayla çalınan bir çalgı olması, bazı güçlüklerin ortaya çıkmasına neden olur. Bu güçlükler nedeniyle keman ve diğer yaylı sazlar bireysel çalgı eğitimi kapsamı içindeki devinişsel hedef ve hedef davranışlar açısından farklılıklar göstermektedir. Keman eğitiminde kazandırılması amaçlanan beceri ve davranışlara yönelik aşamalar şöyle sıralanabilir;

1. Çalgının tanınması
2. Duruş
3. Çalgıyı doğru tutma
4. Yayı doğru tutma
5. Yayın kullanımı
 - a) Çekme – itme
 - b) Yayın bölünmesi
 - c) Telden tele geçiş
6. Sol elin kullanımı
 - a) Sol elin tuşe üzerindeki konumu
 - b) Parmakların konuma göre durumu

- c) Pozisyon geçişleri ve konumları
- 7. Temiz ses elde etme (entonasyon)
- 8. Seslendirme/yorum davranışları
 - a) Tempo/ritm
 - b) Dinamik öğeler
 - c) Entonasyon
 - d) Artikülasyon
 - e) Tür ve biçim bilgisi

Müzik öğretmeni adayları, eğitimleri tamamlanana kadar (dört yıllık süre içinde) yukarıda açıklanmış olan aşamaların hepsini hiçbir basamağı atlamadan geçmek zorundadırlar.

Ercan'ın:

“Öğrencilerin belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, kendi ilgi ve yeteneklerine, gereksinimlerine göre bilgi, beceri ve davranış kazanmak için, öğretmenin kılavuzluğunda uygulanan etkili, verimli çalışma yolu”

olarak tanımladığı öğrenme yöntemi, öğrencinin kendi öğrenme yaşantısı içinde kendi deneyimleriyle gelişir.

“ Öğrenme bir yaşantı olduğundan, dışarıdan bu yaşantının akışını etkilemek, büyük olasılıkla ve çoğunlukla öğrenmeyi, gelişmeyi engeller. Bu nedenle öğretmenin, bildiği yöntemlerle bireye bir şeyler öğretmeye kalkması doğru değildir.” (Ercan, 1998, s.73)

Öğrenci geçerli ve verimli öğrenme yöntemlerini buldukça, uygulayıp başarılı oldukça, kendine güveni artacak, yeteneklerine ve kişiliğine güvenecektir. Bu güvenle daha özgür çalışacak, çekinmeden yeteneklerini kullanacak; yetenekleri, kişiliği bir bütün olarak gelişecek; öğrenme gerçek bir yaşantı biçiminde başarılı olarak sürecektir. Amaçların gerektirdiği öğrenme, ancak etkili, verimli yöntemlerin seçildiği, uygulandığı zaman gerçekleşebilir.

4.1 KEMAN EĞİTİMİNE “BAŞLANGIÇTAN İTİBAREN BÜYÜK BİR HIZLA ÖĞRENME VEYA ÇOK YAVAŞ ÖĞRENME”

Öğrenme süreçleri bütün çocuklarda aynı ivme ve ritimde gerçekleşmez.

“ Bazı öğrencilerde keman eğitimi dersinin başlangıcından itibaren hızlı öğrenmeler görülür. Bunun sebebi keman öğrenmeye karşı duyulan aşırı derecede istek, heyecan, hırs, yetenek, fiziki durumun uygunluğu gibi nedenlerle ilgili olabileceği gibi geçmişten getirdiği yaşantılarla da yakından ilgilidir.” (Şendurur, 2001, 150)

Bu bireysel farklılıklar yanında ,“geçmişten getirdiği yaşantılar” yani, öğrencinin keman eğitimine başlamadan önce, herhangi bir telli çalgı (gitar, özellikle keman çalgısı ile aynı tel ve akort sistemine sahip olan mandolin vb.) üzerinde çalışmış olmasıyla ilgilidir. Bu çalışmalar sırasında edindiği bilgileri keman eğitimi sürecine aktarabilir ve böylece hızlı bir şekilde öğrenmede yol kat edebilir.

Yavaş öğrenmeye sadece geçmiş yaşantılar değil, öğrencinin çalgıyı sevmemesi, çalgının zorla okulda seçtirilmiş olması, genelde öğrenmeye karşı isteksizlik duyması, fiziksel olarak keman çalmaya uygun olmaması da önemli ölçüde etkili olabilir. Bunun için öğretmenin keman eğitimine başlangıcından itibaren tüm öğrencilerini çok iyi tanıması, öğrencileri birbirleriyle kıyaslayarak değil de, kendi içlerinde değerlendirmesi en uygun olanıdır.

Buradan çıkarılacak sonuç ise, devinişsel hedef ve hedef davranışları önceden planlanmış olan keman eğitiminde öğrenmenin gerçekleşebilmesi için, öğrencinin bir iletişim süreci olan keman eğitimini disiplinli bir şekilde sürdürmesi, çalgısını sevmesi, verilmiş olan ödevleri gerektiği gibi hazırlaması ve bireysel çalışma zamanlarını iyi değerlendirmesidir.

“Etkili öğretimin gerçekleşmesi için ise öğretmenin alanında söz sahibi olması, dersi istekli işlemesi, öğrenciyi öğrenmeye motive etmesi, öğrenmeyi kolaylaştıracak yöntemleri öğrencilerin bireysel farklılıklarına göre en uygununu seçip

uygulaması, öğrencinin öğrenme ve hazır bulunuşluk düzeyi ile beklentilerini dikkatlice tespit edip, buna göre davranması gerekmektedir.” (Şendurur, 2001, 154).

Öğrenenle öğretici arasında sağlanacak karşılıklı uyum ve öğrencinin çok yönlü özellikleriyle öğretici tarafından tanınması, öğrenme süreçlerini olumlu etkileyecektir.

4.2 KEMAN EĞİTİMİ SÜRECİNİN HERHANGİ BİR NOKTASINDA HİÇBİR İLERLEME GÖRÜLMEMESİ

Keman eğitimi sürecinin herhangi bir noktasında görülen düzlükler, duraksamalar çok çeşitli nedenlere dayalı olabilir. Bu nedenleri şöyle sıralayabiliriz: Öğrencinin;

1. Çalgısından soğuması.
2. Derse olan ilgisinin azalması.
3. Öğretmeni ile olan diyalogunun bozulması.
4. Öğrenilecek olan hedef davranışların giderek zorlaşması.
5. Öğrencinin bu davranışları uygulayamayacağı hissine kapılması
6. Çevresinde kendisine model olarak seçeceği bir bireyin bulunmaması
7. Fiziksel rahatsızlıklar geçirmesi ve bu rahatsızlıkların çalgısından kaynaklandığını düşünmesi.
8. Öğretmeninin vermiş olduğu etüt ve eserleri sevmemesi şeklinde sıralanabilir. Böyle bir durumda öğretici:

“ öğrencisinin öğrenmede karşılaştığı durgunluğun sebebini iyi araştırmalı, ona yardım etmeli, öğrenmeyi engelleyici unsurları ortadan kaldırmak için gerekeni yapmalı ve bu durgunluğun daha fazla zamana yayılmasına engel olmalıdır.” (Şendurur, 2001, 151)

4.3. ÖĞRENMEDE ÖĞRETMENİN ROLÜ ve ETKİLİ ÖĞRETMENLİK ÖZELLİKLERİ

Öğrenci gelişimini amaçlayan ve öğrenmenin başlatılması, sürdürülmesi ve gerçekleştirilmesi için düzenlenen planlı etkinliklerden oluşan bir süreç olarak ele alınan öğretimin uygulayıcısı öğretmendir.

“Etkili bir keman öğretmeni, öğrenciyle iyi ilişkiler kuran, kemani sevdiren, dersini istekli ve canlı işleyen, dersini ilginç hale getiren, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde tutan, eleştirilere açık olan, öğrencilerine kırıcı eleştiriler yapmayan, başarılarını destekleyen, yaratıcılığa özendiren, öğrenciye karşı oluşan beklentilerinde dikkatli davranan, öğrenciye güven veren ve kendine güvenen öğretmendir.” (Şendurur, 2001, 152)

Keman eğitiminde öğrenmenin verimli bir şekilde gerçekleşebilmesi için, bu eğitim alanında branşlaşmış olan öğretim elemanın, alanında gerekli bilgi ve birikime sahip olması, öğrencisine gereken düzeyde model olması, derslerde öğrencilerine özendirici örnekler vermesi, etüt ve eserlerin çalışma şekillerini anlatıp yapmaması gereken hataları belirmesi ve öğrencilerin meslek hayatlarında çalgısını nasıl kullanması gerektiğini öğretmesi gerekmektedir.

4.4. ÖĞRENMEDE ÖĞRETMEN-ÖĞRENCİ BEKLENTİLERİ ETKİLEŞİMİ

Açıkgöz’ün açıklamalarında yer aldığı gibi: Öğretmenlerin öğrencilerin gelecekteki başarılarına ilişkin tahminlerine beklenti denilmektedir. Beklentiler aslında yetenekli olan öğrenciyi fark etmeyip onun gelişmesini teşvik etmeme ya da az yetenekli öğrenciyle ilgili yüksek beklentiler geliştirmek ve onu teşvik etme biçiminde olabilir.

Öğretmen önce beklentiyi oluşturur, sonra öğrencilere beklentileri doğrultusunda davranışlar gösterir. Öğrencilere farklı davranıldığı için öğrenciler de bu beklentileri doğrulayacak biçimde tepkide bulunurlar. (Açıkgöz, 1996, 82)

Bu açıklamaya göre keman eğitimindeki öğretmen beklentilerini; öğrencinin öğretilen devinışsel hareketlere çevrilecek olan hedef davranışları kazanabilmesi, derslere devamının aksamaması, gösterilen ilgi ve alaka karşısında öğrencinin derse hazır olarak gelmesi şeklinde sıralayabiliriz. Ancak her öğrenciden aynı düzeyde başarı sergilenmesi beklenmemelidir. Çünkü öğrenciler arasında, bireysel yetenek farklılıkları, algılama ve zekâ gücü gibi farklılıklar bulunmaktadır.

4.5. KEMAN EĞİTİMİNDE “ ÖĞRENCİ BEKLENTİLERİ ”

Çalgı olarak kemana seçmiş olan bir öğrenci büyük olasılıkla kendisinde diğer yaşlılarına göre bazı ayrıcalıklar hissedebilir. Kendisini yetenekli ve gelecekte bir sanatçı olabilecek potansiyelde görebilir..Bu nedenle, öğreticisinden beklentileri bu ayrıcalığa cevap verecek biçimde olmasıyla paralellik taşıyabilir.

“ Her öğrenci öğretmenin kendisini sevmesini, kendisine sevecen davranmasını, güvenmesini, değer vermesini, sabırlı olmasını, yıkıcı eleştiriler yapmamasını, sorunlarına duyarlılıkla yaklaşmasını, hoşgörülü olmasını, dersi coşkulu ve istekli işlemesini, alanında iyi yetişmiş bir öğretmen olmasını ister. Bu ve buna benzer beklentilerini öğrenci öğretmeninde bulamazsa kemana sevmesi, yeterince çalışması ve belirli bir düzeyde öğrenmenin gerçekleşmesi güçleşebilir. (Şendurur, 2001, 154)

4.6. KEMAN EĞİTİMİNDE “ÖĞRETMEN BEKLENTİLERİ”

Öğretmenin keman öğrencilerinden beklemiş olduğu başarı düzeyi öğrencileri olumlu yönde etkilediği gibi, başarısızlığa da sürükleyebilir. Bu ders için her öğretim elemanına düşecek olan görev öğrencilere öğretilecek hedef davranışların hiçbir basamak atlanmadan ve öğretilen hedef davranış tamamlandıktan sonra diğer bir hedef davranışa geçmek ve keman eğitimindeki bu hedef davranışları kazanma düzeyine çıkarmak olmalıdır. Her öğrencinin aynı düzeyde keman çalmasını, belirlenmiş olan hedef davranışları aynı düzeyde gerçekleştirmeleri ve hedef davranışlardaki kazanma düzeylerinin aynı olmayacağı öğretim elemanı tarafından bilinmelidir. Çünkü her öğrencinin geçmişten getirdiği yanlış veya doğru yaşantılar, zekâları, algılamaları, yetenekleri, keman öğrenmeye hazır bulunuşluk düzeyleri birbirinden farklıdır. Öğretmen bu farklılıkları iyi tespit edip, öğrencilerin öğrenme düzeylerine göre beklentilerini oluşturmalıdır.

5. ANKET SORULARINA VERİLEN CEVAPLARIN İNCELENMESİNDE ESAS ALINAN “ ÇAĞDAŞ MÜZİK ÖĞRETİM PROGRAMI ” MODELİ

“Çağdaş Müzik Öğretim Programı” şu ana öğelerden oluşmaktadır.

1. Hedefler
2. Hedef Davranışlar
3. İçerik: Konular
4. Öğretme – Öğrenme Durumları
5. Sınama – Ölçme Durumları
6. Değerlendirme İşlemleri

Hedefler

Müzik eğitiminin tanımlanmış kabul edilmiş hedefleri ve ilgili açıklamaları uzman görüşleri bağlamında aşağıdaki biçimde özetlenebilir:

“ Müzik öğretimiyle öğrencilere kazandırılmak ya da onlarda geliştirilmek istenen özelliklerdir. Bu özellikler müzikle ilgili belirli yetenekler, beceriler, ilgiler, tutumlar, alışkanlıklar vb.’dir.” (Uçan, 1994, s. 56). Bu özelliklerden her biri “belli kritik davranışların bir kişide gözlenmesi üzerine o kişide var olduğu kabul edilen güce verilen bir ad”dır. (Özçelik, 1981, s.66).

“Çağdaş öğretim programının en önemli ögesi hedeflerdir. Hedefler saptanmaya temel oluşturan davranış alanı bakımından bilişsel, duyuşsal ve devinişsel olmak üzere üç ana başlık altında sınıflandırılmaktadır.” (Efe, 2001, s. 17)

“Çağdaş öğretim programının etkili ve tutarlı olabilmesi için üç hedef alanını içermesi, alanlar arasında ana ve alt basamaklar arasında az – çok paralellik olması beklenir. Bireylerin dengeli birer bütün olarak yetiştirilmeleri ancak bu şekilde sağlanabilir.” (Tarman, 1996, s.14).

Aşamalı sınıflamanın ana ve alt basamakları aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Bilişsel Alan: Belleme, Kavrama, Uygulama, Çözümleme, Sentez, Değerlendirme.

Duyuşsal Alan: Alma, Karşılık Verme, Doyum Sağlama, Değer Verme, Bütünleştirme, Niteleme.

Devinişsel Alan: Algılama, Kurulma, Yapma, Düzenekleştirme, Beceri Haline Getirme, Yaratma. (Efe, 2001, s. 18)

Hedef Davranışlar

Müzik öğretimiyle öğrencilere kazandırılacak ya da onlarda geliştirilecek bir hedefin, çözümlenerek (ayrıştırılarak) gözlenip ölçülebilir öğrenci davranışlarına dönüştürülmesiyle ortaya çıkan, o hedefle ilgili kritik davranışlardır. Kritik davranış, ‘hedefle kesinlikle ilgili bulunan ve tek başına gözlenmiş olması hedefe ulaştığının sınırlı bir kanıtını oluşturan davranıştır. Bu kritik davranış, temel birimler ya da yapı taşları niteliğindeki davranışların (tepkilerin, edimlerin) belli bir sıra ve uyarlık içinde sergilenmesinden oluşur. Hedef davranışlar ilişkin olduğu hedefin altında sıralanılır. Böylece her hedefin, en aza iki kritik davranıştan oluşan bir ‘hedef davranışlar takımı olur.

İçerik – Konular

Müzik öğretimiyle öğrencilere kazandırılmak ya da onlarda kazandırılmak istenen hedefler ve hedef davranışlarla ilgili, tutarlı ve kenetli olarak öğretim sürecinde ele alınması, işlenmesi, üzerinde durulması ve öğrenciye kazandırılması gereken müziksel bilgilerdir. Bu bilgiler müziksel kavramlar, olgular, sınıflamalar, ölçütler, yöntemler ve üniteler, ünite adları, konu başlıkları biçiminde yer alır. Her

müzik öğretim programının açık ya da örtük biçimde belirlenmiş bir müziksel içeriği olur.

“Müziksel içeriksiz bir müzik öğretim programı olamaz, düşünülemez. Çağdaş müzik öğretim programında içer hedefler ve hedef davranışların belirlenmesiyle ortaya çıkar. Program içeriğinin ortaya çıkışında, ön planda olan hedefler ve hedef davranışlar temel belirleyicidir.” (Uçan, 1997, s. 63).

Öğrenme – Öğretme Durumları

Müzik öğretim sürecinde öğrencilerin hedef davranışları kazanmaları için gerekli öğrenme yaşantılarını geçirmelerine olanak sağlamak üzere hazırlanıp düzenlenen ve ayarlanan ortamdır.

“ Hedef davranışlar öğrencinin içinde bulunduğu çevreyle etkileşimi sırasında, edindiği belli yaşantılar yoluyla kazanır.” (Uçan, 1994, s.56).

Öğrenci ile çevresi arasındaki etkileşim demek, aslında öğrencinin iç koşulları ile dış koşulları arasındaki etkileşim demektir.

“Bu bakımdandır ki, öğrenci ye kazandırılacak hedef davranışların niteliğine göre, belli iç ve dış koşullar ve bu koşullar arasında belli bir etkileşim gerekir.” (Uçan, 1994, s.56).

Sınama – Ölçme Durumları

Öğrencilerin hedef davranışları kazanıp kazanmadığını, bunları kazanmada ya da öğrenmede eksiklik, yanlışlık ve güçlükleri olup olmadığını (varsa bunların niteliğini) belirlemek için gerekli verileri (bilgileri) elde etme ereğiyle hazırlanıp düzenlenen çevredir.

“Bu çevre bir bakıma, ‘ölçülmek istenen davranışın öğrenci tarafından yapılmasına (gösterilmesine) olanak veren bir uyarıcılar örüntüsüdür.”(Tekin, 1979, s.28).

Bu erekle yapılan sınavlarda sorulan her soru bir sinama – ölçme durumudur.

Değerlendirme İşlemleri

Uçan'ın tanımıyla;

“ Sinama durumlarında elde edilen ölçme sonuçlarını hedeflerde kapsanan ya da onunla birlikte başka ölçütlerle karşılaştırarak öğrenci, öğretim, program ve öğretmen hakkında yargıya varma sürecidir.” (Uçan, 1994, s.56).

Bir öğretim programında, yönelik olduğu amaca göre üç tür değerlendirme yapılır ve bunlar aşağıdaki gibidir:

1. Tanıma-yerleştirmeye yönelik değerlendirme (öğretimin başında)
2. İzleme-biçimlendirmeye yönelik değerlendirme (öğretim sürerken)
3. Düzey belirlemeye yönelik değerlendirme (öğretimin sonunda)

Yukarıda belirtilen çerçeve içinde bu çalışmanın problem cümlesi;
Keman Eğitiminde Lisans I. Sınıfta Hedeflere Ulaşma Durumları Nasıldır?
olarak belirlenmiştir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Müzik eğitiminin genel kapsamı içinde yer alan çalgı eğitiminde, kolaydan zora ilkesiyle basamaklandırılmış bir programla öğrenciye çalgısı ile ilgili teknik ve müzikal kazanımların öğretilmesi beklenmektedir. Bu eğitim içinde yer alan teknik öğrenimler ve müzikal davranışlar, bir bütünlük oluşturacak şekilde planlanmayı ve uygulanacak olan yöntemlerin çalgı eğitimi tarafından öğrencinin bireysel yetenek farklılıklarını göz önüne almayı gerektirmektedir.

Bu tez çalışması ile amaçlanan, lisans birinci sınıf keman öğrencileri için belirlenmiş olan hedef ve davranışların, çalgı çalma ile ilgili temel davranışların,

teknik becerilerin ve müzikal davranımların lisans I. sınıf düzeyinde gerçekleşme düzeylerini saptamak, hedef ve davranışların gerçekleşme aşamasında çıkan sorunların nasıl giderileceği konusunda çözümler üretmektir.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Ülkemizde müzik öğretmeni yetiştiren örgün eğitim kurumlarımıza sınavla alınan öğrencilerin, bireysel yetenek farklılıkları ve öğrenme durumları, ayrıca çalgı eğitimi veren müzik eğitimcisinin, öğrenci ya da öğrencilere aktaracağı temel bilgileri, birikimleri ve donanımları önemli konular olarak karşımıza çıkmaktadır.

Birebir yapılan keman eğitimindeki çalışmalar, öğretim elemanı tarafından derslerde uygulamalı bir öğretim süreci ile gerçekleştiriliyor olsa da bu eğitim türünün hedef ve hedef davranışlarının teorik olarak ortaya konulmasında yarar vardır.

Bu tez çalışması ile keman eğitiminin başlangıç evresindeki devinişsel “hedef ve hedef davranışların” incelenip ortaya konularak, bu davranışlara ulaşılma dereceleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu tespitler, keman eğitiminin ileriki aşamalarına ışık tutacağından, araştırmanın önemini ortaya koymaktadır.

SAYILTILAR

Bu araştırma,

1. Lisans I. sınıf (iki yarıyıl) keman öğrencilerinin kazanması beklenen temel davranışların belirlenmiş olan devinişsel “hedef ve hedef davranışlar” olduğu,
2. Veri toplama yönteminin, sonuçlara ulaşılmasında uygun bir yöntem olduğu,

3. Oluřturulan anketlere cevap veren öğrenci ve öğretim elemanlarının gerçek duygu ve dűřüncelerini yansıttıkları, sayılılarına dayanmaktadır.

SINIRLILIKLAR

Bu araştırma,

1. Çağdaş öğretim programında kapsanan öğelerden, “hedef ve hedef davranışlar” ile “öğrenme - öğretme durumları”yla,
2. Sorgulanan “hedef ve hedef davranışlardan” sadece devinişsel alanla,
3. İncelenmiş olan “hedef ve hedef davranışların” ise, keman eğitimi programının lisans I. sınıfa ait olan kısımlarıyla sınırlı tutulmuştur.

TANIMLAR

Araştırma içinde kullanılan, müzik alanına özgü birkaç yabancı dilden dilimize geçmiş ve ölkemizde kullanılan müzik terminolojisi içinde yer almış, konuşma diline yabancı ya da konuşma dilinde farklı anlamlara gelen kelimelerin tanımları oluşturulacak olan bir sözlükte açıklanacaktır.

Etüt: Genel anlamıyla,

“Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma” demektir. “algı ya da seste tekniği ve beceriyi iletirmek amacıyla yazılmış müzik parçalarıdır.” (Sözer, 1993, s. 229)

Etüt:

“Teknik beceriyi geliştirmek amaçlı müzik eseri.” (Oğuzkan, 1974, s. 168)

Detache:

“Sözcük anlamı, bölünmiş, kıyılmış, küçük parçalara ayrılmış, birbirlerine bağlı olmayan olarak ifade edilmektedir.”

“Müzik sanatında ise; yay sürüşünün akıcı, pürüzsüz ve her çalınan nota için ayrı yay kullanımını gerektiren tekniğe verilen addır.” (Büyükkaksoy, 1997, s. 42)

Legato:

“Bir veya birkaç sesin bir yayda kesintisiz olarak çalınmasına ve değiştirildiği belli olmayan yay kullanım şekline denir.” (Büyükkaksoy, 1997, s. 40)

Kulaklar: Keman çalgısının akort işleminin gerçekleştirildiği ve çalgı üzerinde dört adet bulunan burgulara verilen isimdir.

Fiks: Keman çalgısı üzerinde bulunan, metalden üretilmiş olan ve çalgının akort işleminin kolaylaştırılmasını sağlayan (genelde yarım seslerin bulunması için kullanılır) parçalardır.

Köprü bağı: Fikslerin bulunduğu bölüme verilen isimdir.

Salyangoz: Kulakların takılı olduğu bölüme verilen isimdir.

‘f’ delikleri: Keman çalgısından ses çıkmasını sağlayan ve üst kapakta yer alan deliklere verilen isimdir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma, anket yöntemine dayalı durum tespitine yönelik betimsel bir çalışmadır. Anket soruları Lisans I. sınıf öğrencilerinin ulaşması beklenen hedef ve davranışlar temel alınarak, uzman görüşlerine başvurularak araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Bu yaklaşımla hedeflere ulaşma durumları, hem öğrenci hem de öğretim elemanlarına uygulanmış olan anketlerle tespit edilmeye çalışılmış ve istatistik yöntemle incelenmiştir.

EVREN

Bu araştırmanın evrenini, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları lisans birinci sınıf öğrencileri ve bu Anabilim Dallarında Bireysel Çalgı Eğitimi dersleri veren öğretim elemanları oluşturmaktadır.

ÖRNEKLEM

Bu araştırmanın örneklemini, evrenden seçilmiş olan Erzurum Atatürk Üniversitesi, Malatya İnönü Üniversitesi, Şanlı Urfa Harran Üniversitesi ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında okuyan lisans birinci sınıf keman öğrencileri ve bu bölümlerde Bireysel Çalgı Eğitimi (keman) dersleri veren öğretim elemanları oluşturmaktadır.

Ankete Katılan Öğretim Elemanı Sayısı:

	Arş. Gör	Öğr. Gör.	Yrd. Doç. Dr.	Doç. Dr.
Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Van)		2		
Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	1	1		1
Harran Üniversitesi (Urfa)			1	
İnönü Üniversitesi (Malatya)		2	1	

Ankete Katılan Öğrenci Sayısı:

	Müzik Bölümlerine Ait Öğrenci Sayısı
Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Van)	7
Atatürk Üniversitesi (Erzurum)	12
Harran Üniversitesi (Urfa)	12
İnönü Üniversitesi (Malatya)	14

VERİLERİN TOPLANMASI

Bu araştırmada, veriler keman eğitimi ilke ve hedeflerine dayanarak uzman görüşüyle hazırlanan ve devinişsel hedef ve hedef davranışları içeren anketlerin lisans birinci sınıf keman öğrencileri ve keman dersi veren ğretim elemanlarına uygulanmasıyla elde edilmiştir.

ANKETDE YER ALAN DEVİNİŞSEL HEDEF VE HEDEF DAVRANIŞLARIN KAPSAMLARI

KEMAN EĞİTİMİ ALAN I. VE II. YARIYIL ÖĞRENCİLERİ İÇİN BELİRLENEN BİRİNCİ BASAMAK TEORİK VE PRATİK UYGULAMALAR

Tablo: 1

HEDEF	Kemanın ve Yayın Fiziksel zellikleri (duruş-tutuş) ile İlgili Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları
HEDEF DAVRANIŞLAR	Keman algısının ve yayın fiziksel yapısı hakkında gerekli olan bilgileri kazanma
	Kemanı ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutma
	Keman çalgısında hem sağ hem de sol el pozisyonunu doğru bir şekilde tutma

Bu hedefle ilgili olarak ilk davranışta, öğrencinin keman çalgısında bulunan ‘f’ deliklerini - kulakları – tellerin isimlerini – gövdeyi – fiks’leri (akort için gereken küçük metal parçalar) – köprüyü – köprü bağını (fiks’lerin bağlı olduğu bölüm) - tuşe’yi (sol el parmaklarının notaları bastığı bölüm) – salyangozu, eneliği ve omuzluğun işlevini bilmesi sorgulanmaktadır.. Yay’da ise, kılları, yayın ağırlık noktalarını ve kılların sıkılıp gevşetilmesine yarayan metal bölümü tanımayaya yönelik bilgileri kavrama durumları sorgulanmaktadır. ikinci hedef davranışta ise,

keman çalgısının sol omuz üstünde - boyun kısmında nasıl tutulması gerektiği, yayı tutan sağ kol, el ve parmakların konumlandırılması, üçüncü hedef davranışta ise, öğrencinin keman çalgısında her iki el ve kolunu kapsayan temel tutuş pozisyonunu öğrenme durumları sorgulanmaktadır.

KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIF İÇİN BELİRLENEN İLK UYGULAMALI (SAĞ KOL) YAY ÇALIŞMALARI

Tablo: 2

HEDEF	Yay Kullanımına İlişkin Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları
HEDEF DAVRANIŞLAR	Yayın tel üzerindeki yerini doğru bir şekilde ayarlama
	Keman çalgısında boş teller üzerinde (sol, re, la, mi) doğru yay çekme
	Yay basıncını doğru bir şekilde ayarlama
	Simetrik yay kullanımına ilişkin çalışmalarını yapma
	Birinci konumdayken yayı notanın süresince kullanma
	Birinci konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) doğru bir şekilde kullanma

Bu hedefle ilgili ilk davranışta; öğrencinin yayı, köprü ve tuşe arasında bulunan beş noktadan biri ve başlangıç noktası olan 3. konuma yerleştirebilmesini, ikinci hedef davranışta; keman çalgısında bulunan dört tel üzerinde (sol, re, la, mi) doğru bilek kullanımını, dirseğin gövdeye olan açılarını ve ön kolun (kolun dirsekten aşağı ve yukarı açılıp kapanması) hareketini, üçüncü hedef davranışta; öğrencinin, yay çalışmalarının başlangıç noktası olan 3. konumda tele ve arşeye uygulayacağı basınç derecesinin hangi düzeyde olacağını ve sağ elinde hangi parmağını kullanarak gerçekleştirmesi gerektiğini, dördüncü hedef davranışta; birlik (dört vuruşluk) ya da iki vuruşluk notaların çalınışında yayın tamamının (dip bölümden, uç bölüme; uç bölümden dip bölüme kadar) eşit olarak kullanılmasını, beşinci

hedef davranışta; yay bölümlerini etkin kullanabilmeye ilişkin davranışları ve altıncı hedef davranışta; yayı notanın süresi bitmeden ekonomik kullanma ile ilgili uzatabilme uygulamaları sorgulanmaktadır.

KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIF İÇİN ÖĞRENCİLERİ İÇİN
BELİRLENEN SOL EL PARMAK UYGULAMALARI

Tablo:3

HEDEF	Parmak Kullanımına İlişkin Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları
HEDEF DAVRANIŞLAR	Parmak kullanımına ilişkin sol eli birinci konumda doğru tutma
	Parmakları tele yakın dik ve yuvarlak basabilme alışkanlığını kazanma

Bu hedefle ilgili ilk davranışta; sol el başparmağının tuşe (notaların çalındığı bölüm) üzerindeki yeri, diğer parmakların teller üzerindeki konumları, bileğin düz konumlanması ve sol dirseğin kemanın arka bölümüne paralel durması gerektiği, ikinci hedef davranışta ise sol el parmaklarının, keman üzerinde notaların çalınışında rahat bir basım için gereken uygulamalar sorgulanmaktadır.

KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN
BELİRLENEN İKİ EL VE KOLUN BERABER KULLANIMINA İLİŞKİN İLK
UYGULAMALAR

Tablo: 4

HEDEF	Sağ ve Sol El ile İlgili Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları
HEDEF DAVRANIŞLAR	I. konumda tek telde sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanma
	Tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde uygulama
	Tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapma
	I. konumdayken 1., 2., 3., ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma

Bu hedefle ilgili ilk davranışta; sağ ve sol elin beraber kullanımına ilişkin ilk çalışmalar sorgulanmaktadır. İkinci hedef davranış; tek tel (başlangıç teli olan 'la teli') üzerinde çalışılan nota ve kalıpların aynısının, ikinci bir telde (la telinden sonra çalışılması gereken 're teli') uygulanması sorgulanmaktadır. Üçüncü hedef davranışta ise; sağ kolda dirsek açılarını oluşturabilme (her telin kendine ait olan açıları) ve sol elde temiz ses üretebilme çalışmaları, dördüncü hedef davranışta ise; sol el parmaklarının ilk etkin kullanımına ilişkin uygulamalar sorgulanmaktadır.

KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN
BELİRLENEN İLK YAY TEKNİKLERİNİN UYGULANMASI

Tablo: 5

HEDEF	Yay Tekniklerine İlişkin Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları
HEDEF DAVRANIŞLAR	Detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrama
	Legato tekniğine uygun davranışları çalınan gam, etüt ve küçük eserlerde doğru uygulama
	İki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma
	I. konumda detache tekniğini çalınan gam ya da etütlerde doğru ve anlaşılır bir şekilde uygulama
	I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulama

Bu hedefle ilgili ilk davranışta; detache ve legato gibi terimlerin anlamları ve bu tekniklerin yay ile nasıl uygulanacağına dair teorik bilgiler sorgulanırken, İkinci hedef davranışta, legato tekniğinin keman çalgısında, yayın sürüş noktası değişmeden, üç öge üzerinde kavranmaya çalışılması sorgulanmaktadır. Üçüncü hedef davranışta; legato tekniğinin lisans birinci sınıf için belirlenen tüm çeşitlerinin etüt ya da eserlerde uygulanması sorgulanırken, dördüncü hedef davranışta; detache tekniğinin sağ el parmakları ve yay ile nasıl çalınması gerektiği sorgulanmaktadır. Beşinci hedef davranışta ise, detache tekniğinin yayın tüm bölümlerindeki kullanımına ilişkin uygulamalar sorgulanmaktadır.

KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN
BELİRLENEN İLK GAM ÇALIŞMALARININ UYGULANMASI

Tablo: 6

HEDEF	Kemanda Çalınan Gam Çalışmalarının Çeşitli Yay Biçimleriyle Gerçekleştirebilme Durumları
HEDEF DAVRANIŞLAR	Dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan Sol Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalma
	Dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalma

Bu hedefle ilgili ilk davranışta, dizi (gam) çalışmalarıyla, belirlenen tona ilişkin sol el kalıbıyla, sol el parmaklarının ve sağ kolun tellere olan açılarının tam anlamıyla uygulanışı, ikinci hedef davranışta ise, farklı olan bir sol el kalıbı ve sağ koldaki aynı tel açılarıyla tekniklerin kullanımına ilişkin uygulamalar sorgulanmaktadır.

KEMAN EĞİTİMİNDE LİSANS I. SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN
BELİRLENEN ETÜT VE ESERLERİN UYGULANMASI

Tablo : 7

HEDEF	Sağ ve Sol Elin Birlikte Kullanımında Etüt ve Eserlerdeki Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları
HEDEF DAVRANIŞLAR	Keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma
	Keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma
	Çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olma

Bu hedefle ilgili olarak ilk davranışta, öğrenilmiş olunan gam çalışmalarındaki sol el alışkanlıklarının ve sağ kol kazanımlarının başka bir öge ile aktif olarak uygulanma durumları, ikinci hedef davranışta ise, gam ve etüt çalışmalarındaki sol el ve sağ kol kazanımlarının eser/eserlerde aktif olarak uygulanması sorgulanmaktadır. Üçüncü hedef davranışta ise, eser/eserlerin teorik bilgilerine ilişkin bilgi kazanım durumları sorgulanmaktadır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMU

Araştırmanın bu bölümünde, veri toplama teknikleri ile elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır. Bunlar “Lisans I. Sınıf (I. ve II. Yarıyıl) Keman Öğrencilerine Uygulanan Anket Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumları” ile “Keman Çalgısı Öğretim Elemanlarına Uygulanan Anket Sorularından Elde Edilen Bulgular ve Yorumları” olmak üzere iki bölüm halinde sıralanmıştır.

Tablo 1

(Öğrenciler)

Kemanın ve Yayın Fiziksel Özelliklerini (duruş-tutuş) Kavrama Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Keman çalgısının ve yayın fiziksel yapısı hakkında gerekli olan bilgileri kazanabilme	11	24	10	22	18	40	5	11	1	2,2
Kemanı ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutabilme	11	24	16	36	14	31	3	6,7	1	2,2
Keman çalgısında hem sağ hem de sol el pozisyonunu doğru bir şekilde tutabilme	12	27	14	31	14	31	4	8	1	2,2

Tablo 1’de görüldüğü gibi, anketi yanıtlayan öğrenciler, “keman çalgısının ve yayın fiziksel yapısı hakkında gerekli olan bilgileri kazanabilme” hedef davranışında, % 24 tamamen, % 22 ortanın üstünde, % 40 orta düzeyde, % 11 ortanın altında ve % 2 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Kemanı ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutabilme” davranışında, % 24 tamamen, % 36 ortanın üstünde, % 31 orta düzeyde, % 6 ortanın altında ve % 2 hiç olarak yanıt vermişlerdir. “Keman çalgısında hem sağ hem sol el pozisyonunu doğru bir şekilde tutabilme” davranışında ise, % 27 tamamen, % 31 ortanın üstünde, % 31 orta düzeyde, % 8 ortanın altında ve % 2 hiç olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, “keman çalgısının ve yayın fiziksel yapısı hakkında gerekli olan bilgileri kazanabilme” hedefine ilişkin davranışlarda, öğrenciler, % 40 orta düzeyde olarak çoğunluk oluşturmuşlardır. “Kemanı ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutabilme” davranışında, % 36 ortanın üstünde ve “keman çalgısında hem sağ hem sol el pozisyonunu doğru bir şekilde tutabilme” davranışında ise % 31 orta düzeyde olarak büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Buna göre, bu davranışlara ilişkin gerekli alıştırma ve çalışmaların büyük çoğunlukla amacına ulaştığı düşünülmektedir.

Tablo: 2

(Öğrenciler)

Yay Kullanımına İlişkin Hedeflerin Gerçekleştirilme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yayın tel üzerindeki yerini doğru bir şekilde ayarlayabilme	22	49	5	11	15	33	2	4,4	1	2,2
Keman çalgısında boş teller üzerinde (sol, re, la, mi) doğru yay çekebilme	27	60	7	16	5	11	5	11	1	2,2
Yay basıncını doğru bir şekilde ayarlayabilme	7	16	14	31	18	40	4	8	2	4,4
Simetrik yay kullanımına ilişkin çalışmaları doğru bir şekilde yapabilme	7	16	20	44	10	22	3	6,7	5	11
Birinci konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) doğru bir şekilde kullanabilme	6	13	13	29	19	42	5	11	2	4,4
Birinci konumdayken yayı notanın süresince kullanabilme	16	36	13	29	9	20	5	11	2	4,4

Tablo 2’de görüldüğü gibi, anketi yanıtlayan öğrenciler, “yayın tel üzerindeki yerini doğru bir şekilde ayarlayabilme” davranışına, % 49 tamamen, % 11 ortanın üstünde, % 33 orta düzeyde, % 4 ortanın altında ve % 2 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Keman çalgısında boş teller üzerinde (sol, re, la, mi) doğru yay çekebilme” davranışına, %60 tamamen, % 16 ortanın üstünde, % 11 orta düzeyde, % 11 ortanın altında ve % 2 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Yay basıncını doğru bir şekilde ayarlayabilme” davranışına ise, % 16 tamamen, % 31 ortanın üstünde, %40 orta düzeyde, % 8 ortanın altında ve % 4 hiç olarak yanıt vermişlerdir. “Simetrik yay kullanımına ilişkin çalışmalarını doğru bir şekilde yapabilme” davranışına; % 16 tamamen, % 44 ortanın üstünde, % 22 orta düzeyde, % 6 ortanın altında ve % 11 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Birinci konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) doğru bir şekilde kullanabilme” davranışına, % 13 tamamen, % 29 ortanın üstünde, % 42 orta düzeyde, % 11 ortanın altında ve % 4 hiç oranında görüş

bildirmişlerdir. “Birinci konumdayken yayı notanın süresince kullanabilme” davranışına ise, % 36 tamamen, % 29 ortanın üstünde, % 20 orta düzeyde, % 11 ortanın altında ve % 4 hiç olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, “yayın tel üzerindeki yerini doğru bir şekilde ayarlayabilme” hedef davranışına ilişkin davranışlarda, öğrenciler, % 49 tamamen olarak görüş bildirmişlerdir. “Keman çalgısında boş teller üzerinde (sol, re, la, mi) doğru yay çekebilme” davranışında, % 60 tamamen ve “yay basıncını doğru bir şekilde ayarlayabilme” davranışında ise %40 orta düzeyde olarak görüş bildirmişlerdir. “Simetrik yay kullanımı” davranışında; % 44 ortanın üstünde, “birinci konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) doğru bir şekilde kullanabilme” davranışında, % 42 orta düzeyde ve “birinci konumdayken yayı notanın süresince kullanabilme” davranışında ise % 36 tamamen düzeyinde görüş bildirerek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, “yayın tel üzerindeki yerini doğru ayarlayabilme”, “doğru yay çekebilme” ve “yayı notanın sürecince kullanabilme” davranışlarının gerçekleşmesi için gerekli olan etütlerin amacına ulaştığı düşünülmektedir. Ancak “yay basıncını ayarlayabilme” ve “yayın tüm bölümlerini kullanabilme” davranışlarının gerçekleşmesi için gerekli olan, uzun ses (dört ve sekiz vuruşluk notalar), piyano ve forte çalışmalarının üzerinde önemle durulması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo: 3

(Öğrenciler)

Parmak Kullanımına İlişkin Hedefleri Gerçekleştirme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Parmak kullanımına ilişkin sol eli birinci konumda doğru tutabilme	22	49	13	29	5	11	4	8,9	1	2,2
Parmakları tele yakın dik ve yuvarlak basabilme alışkanlığını kazanabilme	9	20	19	42	11	24	5	11	1	2,2

Tablo 3’te görüldüğü gibi anketi yanıtlayan öğrenciler, “parmak kullanımına ilişkin sol eli birinci konumda doğru tutabilme” davranışına % 49 tamamen, % 29 ortanın üstünde, % 11 orta düzeyde, % 8 ortanın altında ve % 2 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Parmakları tele yakın dik ve yuvarlak basabilme alışkanlığını kazanabilme” davranışına ise; % 20 tamamen, % 42 ortanın üstünde, % 24 orta düzeyde, % 11 ortanın altında ve % 2 hiç olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, “parmak kullanımına ilişkin sol eli birinci konumda doğru tutabilme” hedef davranışına ilişkin davranışlarda öğrenciler, % 49 tamamen, “parmakları tele yakın dik ve yuvarlak basabilme alışkanlığını kazanabilme” davranışına ise; % 42 ortanın üstünde oranlarında yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Bu oranlara göre, bu davranışlar için belirlenmiş olan çalışmaların ve etütlerin amacına ulaştığı düşünülmektedir.

Tablo 4
(Öğrenciler)

Sağ ve Sol El ile İlgili Hedefleri Gerçekleştirme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
I. konumda tek telde sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanabilme	23	5	14	31	3	6,7	3	6,7	2	4,4
Tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde uygulayabilme	26	58	11	24	1	2,2	4	8,9	3	6,7
Tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapabilme	15	33	12	27	6	13	7	16	5	11
I. konumdayken 1., 2., 3., ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme	19	42	12	27	8	18	4	8,9	2	4,4

Tablo 4’te görüldüğü gibi anketi yanıtlayan öğrenciler, “I. konumda tek telde sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanabilme” davranışına, % 51 tamamen, % 31 ortanın üstünde, % 6 orta düzeyde, % 6 ortanın altında ve % 4 hiç

olarak görüş bildirmişlerdir. “Tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde uygulayabilme” davranışına; % 58 tamamen, % 24 ortanın üstünde, % 2 orta düzeyde, % 8 ortanın altında ve % 6 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapabilme” davranışına ise, % 33 tamamen, % 27 ortanın üstünde, % 13 orta düzeyde, % 16 ortanın altında ve % 11 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “I. konumdayken 1., 2., 3., ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, öğrenciler, % 42 tamamen, % 27 ortanın üstünde, % 18 orta düzeyde, % 8 ortanın altında ve % 4 hiç olarak yanıt vermişlerdir.

Buna göre, “I. konumda tek telde sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanabilme” hedef davranışına ilişkin davranışlarda, öğrenciler, % 51 tamamen, “tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde uygulayabilme” davranışında, % 58 tamamen, “tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapabilme” davranışında; % 33 tamamen, “I. konumdayken 1., 2., 3., ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışında ise; % 42 tamamen derecesinde yanıt vererek, büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, tek telde iki elin kullanımına ilişkin çalışmaların gerçekleştiği düşünülmektedir. Öğrenilmiş olan bu bilgi ve becerileri ikinci bir telde (re teli) uygulama ve tel atlamalı sağ - sol el davranışlarını kapsayan, sağ dirsek açısı çalışmalarının gereken düzeyde yapıldığı düşünülmektedir. I. konumdayken 1., 2., 3., ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme davranışının gerçekleşebilmesi için gereken parmak egzersizlerinin, sağ kolun tellere göre değişen ve gövdeye olan yüksek ya da alçak açı değişimlerinin amacına ulaştığı düşünülmektedir.

Tablo: 5

(Öğrenciler)

Yay Tekniklerine İlişkin Hedeflerin Gerçekleştirilme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrayabilme	14	31	10	22	9	20	8	18	4	8,9
Legato tekniğine uygun davranışları çalınan gam, etüt ve küçük eserlerde doğru uygulayabilme	16	36	13	29	4	8,9	6	13	6	13
İki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme	9	20	13	29	11	24	2	4,4	10	22
I. konumda detache tekniğini çalınan gam ya da etütlerde doğru ve anlaşılır bir şekilde uygulayabilme	12	17	9	20	8	18	4	8,9	12	27
I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulayabilme	10	22	14	31	6	13	5	11	10	22

Tablo 5’te görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğrenciler “detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrayabilme” davranışına; % 31 tamamen, % 22 ortanın üstünde, % 20 orta düzeyde, % 18 ortanın altında ve % 8 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Legato tekniğine uygun davranışları çalınan gam, etüt ve küçük eserlerde doğru uygulayabilme” davranışına ise, % 36 tamamen, % 29 ortanın üstünde, % 8 orta düzeyde, % 13 ortanın altında ve % 13 hiç olarak yanıt vermişlerdir. “İki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına öğrenciler, % 20 tamamen, % 29 ortanın üstünde, % 8 orta düzeyde, % 13 ortanın altında ve % 13 hiç olarak görüş bildirmişleridir. “I. konumda detache tekniğini çalınan gam ya da etütlerde doğru ve anlaşılır bir şekilde uygulayabilme” davranışına ise, % 17 tamamen; % 20 ortanın üstünde, % 18 orta düzeyde, % 8 ortanın altında ve % 27 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde

doğru bir Őekilde uygulayabilme” davranıŐına; % 22 tamamen, % 31 ortanın ũstünde, % 13 orta dũzeyde, % 11 ortanın altında ve % 22 hić olarak yanıt vermiŐlerdir.

Buna gŖre, “detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrayabilme” hedef davranıŐına iliŐkin davranıŐında, Ŗđrenciler, % 31 tamamen ve “legato tekniđine uygun davranıŐları ćalınan gam, etũt ve kũćũk eserlerde dođru uygulayabilme” davranıŐında, % 36 tamamen oranında gŖrũŐ bildirerek bũyũk ćođunluk oluŐturmuŐlardır. “İki, ũć, dŖrt, altı ve sekiz legato (bađlı) gam ya da etũtleri dođru ve anlaşılır bir Őekilde ćalabilme” davranıŐında, % 29 ortanın ũstünde, “I. konumda detache tekniđini ćalınan gam ya da etũtlerde dođru ve anlaşılır bir Őekilde uygulayabilme” davranıŐında, % 27 hić oranında ve “I. konumda detache tekniđini yayın uć, orta ve dip bŖlũmlerinde dođru bir Őekilde uygulayabilme” davranıŐında ise; % 31 ortanın ũstünde gŖrũŐ bildirerek bũyũk ćođunluk oluŐturmuŐlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara gŖre, detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrayabilme ve legato tekniđine uygun davranıŐları dođru uygulayabilme davranıŐları ićin gerekli olan ćalıŐmaları, Ŗđrencilerin bũyũk ćođunluđunun gerćekleŐtirdiđi dũŐũnũlmektedir. Legato tekniđinin ćalma Őekillerini ankete katılan Ŗđrencilerin % 29’luk kısmının amacına ulaŐtırdıđı ancak % 22’lik kısmın, tekniđe uygun davranıŐları kazanamadıđı dũŐũnũlmektedir. Detache tekniđinin temel ilkelerini, ankete katılan Ŗđrencilerin %31’lik bŖlũmũnũn kavradıđı gŖrũlmektedir. Ancak detache tekniđinin Ŗđrenilmesi ićin gerekli olan, sekizlik ve onaltılık notaların iŐaret parmađının da baskısıyla arŐenin uć ve orta bŖlũmlerinde uygulama ćalıŐmalarının, anketi yanıtlayan Ŗđrencilerin % 27’lik kısmının hić olarak gŖrũŐ bildirmelerinden dolayı amacına ulaŐmadıđı dũŐũnũlmektedir. Bu tekniđin, yayın tũm bŖlũmlerinde uygulanması ićin gereken pekiŐtirme ćalıŐmalarını Ŗđrencilerin %22’lik bŖlũmũ gerćekleŐtirirken, %22’lik diđer bir bŖlũmũn bu ćalıŐmaları yeterli seviyede uygulayamadıkları dũŐũnũlmektedir.

Tablo: 6

(Öğrenciler)

Kemanda Çalınan Gam Çalışmalarının Çeşitli Yay Biçimleriyle

Gerçekleştirme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan Sol Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme	13	29	6	13	12	27	2	4,4	12	27
Dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme	11	24	8	18	12	27	1	2,2	13	29

Tablo 6’da görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğrenciler, “dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan Sol Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” davranışına, % 29 tamamen, %13 ortanın üstünde, % 27 orta düzeyde, % 4,4 ortanın altında ve % 27 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” davranışına ise, % 24 tamamen, % 18 ortanın üstünde, % 27 orta düzeyde, % 2,2 ortanın altında ve % 29 hiç olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, “dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan Sol Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” hedefine ilişkin davranışlarda, öğrenciler, % 29 tamamen oranında görüş bildirerek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır. “Dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” davranışında ise; % 29 hiç oranında görüş bildirerek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, Sol Majör dizisini dört vuruşluk, iki vuruşluk ve bir vuruşluk nota süreleriyle, yayın uç, orta ve dip bölümlerinde, iki ve dört bağlı (legato) bir biçimde çalma davranışlarına ilişkin çalışmaların gerçekleştiği, ancak La Majör dizisinin davranışlarına ilişkin aynı çalışmaların amacına ulaşmadığı düşünülmektedir.

Sol Majör dizisi, keman derslerinde öğrenilen ilk dizi olmasından ve bu diziye ait sol el parmak kalıplarının akılda daha kolay kalmasından dolayı, öğrenciler bu diziyi zorlanmadan öğrenmekte ve notaların yerlerini pekiştirmede sorun yaşamamaktadırlar. Ancak La Majör dizisinin sol el kalıplarının karmaşık olması ve parmakların açık konumda (sol ve re tellerindeki 1., 2. ve 3. parmaklar için) kullanılmasından kaynaklanan problemlerden dolayı, öğrencilerin bu diziyi öğrenmede güçlük yaşadıkları düşünülmektedir.

Tablo : 7

(Öğrenciler)

Sağ ve Sol Elin Birlikte Kullanımında Etüt ve Eserlerdeki Hedefleri Gerçekleştirebilme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme	16	36	10	22	9	20	4	8,9	6	13
Keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme	12	27	12	27	3	29	5	11	3	6,7
Çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olabilme	2	4,4	9	20	9	20	11	24	14	31

Tablo 7’de görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğrenciler, “keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, % 36 tamamen, % 22 ortanın üstünde, % 20 orta düzeyde, % 8 ortanın altında ve % 13 hiç olarak görüş bildirmişlerdir. “Keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, % 27 tamamen, % 27 ortanın üstünde, % 29 orta düzeyde, % 11 ortanın altında ve % 6 hiç olarak yanıt vermişlerdir. “Çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olabilme” davranışına ise, % 4 tamamen, % 20 ortanın üstünde, % 20 orta düzeyde, % 24 ortanın altında ve % 31 hiç olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, “keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” hedef davranışına ilişkin davranışlarda, öğrenciler, % 36 tamamen ve “keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışında ise % 29 orta düzeyde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.” Çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olma” davranışında, % 31 hiç oranında yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme davranışına ilişkin çalışmaların amacına ulaştığı düşünülmektedir. Ancak eser ya da eserleri çalabilme davranışına ilişkin davranışların orta düzeyde gerçekleştiği ve çalınan eser ya da eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olma davranışlarına ilişkin çalışmaların amacına ulaşmadığı düşünülmektedir.

Öğrencilerin derslerde öğrenmiş oldukları eser ya da eserlerin bestecisini ve dönem özelliklerini bilmelerinin, çalacakları eser ya da eserler hakkında belli başlı bilgilere sahip olmalarını sağlayacağı düşünülmektedir. Eserle ilgili tarz ve üslup konusunu öğrenmelerinin, eserin hangi tempoda çalınacağı konusunu öğrenmelerini ve eserin biçimi konusunda bilgilenmelerinin ise, eserlerin yorumuna ait çalışmaların sağlıklı yapılması bakımından yarar sağlayabileceği düşünülmektedir.

Tablo: 1

(Öğretim Elemanları)

Kemanın ve Yayın Fiziksel Özelliklerini (duruş-tutuş) Kavrayabilme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrencinin keman çalgısını ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutabilmesi	4	44	3	33	2	22	0	0	0	0
Öğrencinin keman çalgısında hem sağ hem de sol el pozisyonunu doğru bir şekilde ayarlayabilmesi	3	33	2	22	2	22	1	11	0	0

Tablo 1’de görüldüğü gibi anketi yanıtlayan öğretim elemanları, “keman çalgısını ve yayı ilkelerine uygun ilkelerine uygun bir şekilde tutabilme” davranışına, % 44 tamamen, % 33 ortanın üstünde, %22 orta düzeyde görüş bildirmişlerdir. “Keman çalgısında sağ ve sol el pozisyonunu doğru bir şekilde ayarlayabilme davranışına ise, % 33 tamamen, % 22 ortanın üstünde ve % 11 ortanın altında görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, “keman çalgısını ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutabilme” davranışında öğretim elemanları, % 44 tamamen ve “keman çalgısında sağ-sol el pozisyonunu doğru bir şekilde ayarlayabilme” davranışında ise % 33 tamamen oranında yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, bu davranışlara ilişkin gerekli etüt ve çalışmaların amacına ulaştığı düşünülmektedir.

Tablo: 2
(Öğretim Elemanları)

Keman Çalgısında Yay Kullanabilme Durumları

HEDEFLER DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Öğrencinin yayın tel üzerindeki yerini doğru bir şekilde ayarlayabilmesi	4	44	1	11	3	33	1	11	0	0
Öğrencinin keman çalgısında boş teller üzerinde (sol, re, la, mi) doğru yay çekebilme alışkanlığını kazanabilmesi	4	44	0	0	4	44	1	11	0	0
Öğrencinin yay basıncını gerekli seviyede ayarlayabilmesi	1	11	3	33	1	11	4	44	0	0
Öğrencinin simetrik yay kullanımına ilişkin çalışmaları doğru bir şekilde yapabilmesi	2	22	4	44	0	0	2	22	1	11
Öğrencinin I. konumdayken yayı notanın süresince uzatabilme alışkanlığını kazanabilmesi	3	33	2	22	4	44	0	0	0	0
Öğrencinin I. konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) doğru bir şekilde kullanabilmesi	2	22	2	22	4	44	1	11	0	0

Tablo 2’de görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğretim elemanları, “öğrencinin yayın tel üzerindeki yerini doğru bir şekilde ayarlayabilme davranışına, % 44 tamamen, % 11 ortanın üstünde, % 33 orta düzeyde ve % 11 ortanın altında görüş bildirmişlerdir. “Keman çalgısında boş teller üzerinde doğru yay çekebilme” davranışına; % 44 tamamen, % 44 orta düzeyde, % 11 ortanın altında görüş bildirmişlerdir. “Yay basıncını gerekli seviyede ayarlayabilme” davranışına ise, % 11 tamamen, % 33 ortanın üstünde, %11 orta düzeyde ve % 44 ortanın altında görüş bildirmişlerdir. “Simetrik yay kullanımına” ilişkin davranışlara, % 22 tamamen, % 44 ortanın üstünde, %22 ortanın altında ve % 11 hiç olarak yanıt vermişlerdir. “I. konumdayken yayı notanın süresince uzatabilme” davranışına; % 33 tamamen, %22 ortanın üstünde, %44 orta düzey olarak yanıt vermişlerdir. “I. konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) doğru bir şekilde kullanabilme” davranışına ise, %22 tamamen, %22 ortanın üstünde, %44 orta düzeyde ve %11 ortanın altında görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, öğrencinin yayın tel üzerindeki yerini doğru bir şekilde ayarlayabilme” davranışında, öğretim elemanları, % 44 tamamen, “keman çalgısında boş teller üzerinde doğru yay çekebilme davranışında; % 44 tamamen, “yay basıncını gerekli seviyede ayarlayabilme” davranışında; % 44 ortanın altında; “simetrik yay kullanımına” ilişkin davranışlarda; % 44 ortanın üstünde, “I. konumdayken yayı notanın süresince uzatabilme” davranışında; %44 orta düzeyde; I. konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) doğru bir şekilde kullanma davranışında ise; %44 orta düzey oranında yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, yay basıncını gerekli seviyede ayarlama, yayı I. konumdayken notanın süresince uzatabilme ve yayın diğer bölümlerini kullanabilme davranışları için gereken etütlerin amacına yeterli bir seviyede ulaşmadığı ve bu davranışların istenen düzeyde gerçekleşmediği görülmektedir.

Tablo-3

(Öğretim Elemanları)

Sol El Parmaklarına İlişkin Teknikleri Gerçekleştirebilme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Öğrencinin parmak kullanımına ilişkin sol elini I. konumda doğru bir şekilde tutabilmesi	4	44	2	22	3	33	0	0	0	0
Öğrencinin parmaklarını tele yakın, yuvarlak ve dik basabilme alışkanlığını kazanabilmesi	4	44	2	22	2	22	1	11	0	0

Tablo 3’te görüldüğü gibi, ankete yanıt veren öğretim elemanları, “parmak kullanımına ilişkin sol eli I. konumda doğru bir şekilde tutabilme” davranışına % 44 tamamen, % 22 ortanın üstünde ve % 33 orta düzeyde görüş bildirmişlerdir. “Parmaklarını tele yakın, yuvarlak ve dik basabilme” davranışına ise, % 44 tamamen, % 22 ortanın üstünde, 22 orta düzeyde ve % 11 ortanın altında görüş bildirmişlerdir.

Buna göre “parmak kullanımına ilişkin sol eli I. konumda doğru bir şekilde tutabilme” hedefine ilişkin davranışlarda, öğretim elemanları, % 44 tamamen, “parmaklarını tele yakın, yuvarlak ve dik basabilme” hedefine de % 44 tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, bu davranışlara ilişkin gerekli etüt ve çalışmaların amacına ulaştığı düşünülmektedir.

Tablo-4

(Öğretim Elemanları)

Sağ ve Sol Elin Birlikte Kullanımını Gerçekleştirme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Öğrencinin I. konumda; tek telde, sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanabilmesi	3	33	2	22	4	44	0	0	0	0
Öğrencinin tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapabilmesi	2	22	3	33	4	44	0	0	0	0
Öğrencinin tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde doğru bir şekilde uygulayabilme alışkanlığını kazanabilmesi	4	44	1	11	2	22	2	22	0	0
Öğrencinin keman çalgısında I. Konumdayken 1., 2., 3. ve 4. parmaklarıyla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru, temiz ve anlaşılır bir şekilde çalabilme alışkanlığını kazanabilmesi	2	22	2	22	4	44	1	11	0	0

Tablo 4’te görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğretim elemanları, “I. konumda; tek telde, sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanabilme” davranışına, % 33 tamamen, % 22 ortanın üstünde, % 44 orta düzey olarak görüş bildirmişlerdir. “Öğrencinin tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapabilme” davranışına, % 22 tamamen, % 33 ortanın üstünde ve %44 orta düzey olarak görüş bildirmişlerdir. “Tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde doğru bir şekilde uygulayabilme” davranışına ise, % 44 tamamen, % 11 ortanın üstünde, % 22 orta düzeyde ve % 22 ortanın altında olarak yanıt vermişlerdir. “Keman çalgısında I. konumdayken 1., 2., 3. ve 4. parmaklarla tüm

tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru, temiz ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, % 22 tamamen, % 22 ortanın üstünde, % 44 orta düzeyde ve % 11 ortanın altında olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre “I. konumda; tek telde, sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanabilme” hedefine ilişkin davranışlarda öğretim elemanları, % 44 orta düzeyde, “öğrencinin tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapabilme” davranışında; %44 orta düzeyde, “tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde doğru bir şekilde uygulayabilme” davranışında; % 44 tamamen, “keman çalgısında I. konumdayken, 1., 2., 3. ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru, temiz ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışında ise % 44 orta düzey derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, tek telde, sağ ve sol el kullanımına, öğrencinin tel atlamalı sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapma davranışına ve I. konumdayken, 1., 2., 3. ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları çalma davranışına ilişkin etüt ve çalışmaların amacına yeterli bir seviyede ulaşmadığı görülmektedir.

Tablo: 5

(Öğretim Elemanları)

Yay Teknikleri İle İlgili Hedeflerin Gerçekleştirme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrencinin detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrayabilmesi	3	33	4	44	2	22	0	0	0	0
Öğrencinin legato tekniğine uygun davranışları gam, etüt ve küçük eserlerde doğru bir şekilde uygulayabilme alışkanlığını kazanabilmesi	6	67	0	0	3	33	0	0	0	0
Öğrencinin iki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilmesi	3	33	3	33	3	33	0	0	0	0
Öğrencinin I. konumda detache tekniğini çaldığı gam ya da etütlerde doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilmesi	3	33	4	44	2	22	0	0	0	0
Öğrencinin I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulayabilme alışkanlığını kazanabilmesi	4	44	0	0	4	44	1	11	0	0

Tablo 5’te görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğretim elemanları, “detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrayabilme” davranışına, % 33 tamamen, % 44 ortanın üstünde, % 22 orta düzeyde görüş bildirmişlerdir. “Legato tekniğine uygun davranışları gam, etüt ve küçük eserlerde doğru bir şekilde uygulayabilme” davranışına, % 67 tamamen, % 33 orta düzey olarak görüş bildirmişlerdir. “İki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, %33 tamamen, % 33 ortanın üstünde, % 33 orta düzeyde yanıt vermişlerdir. “I. konumda detache tekniğini çaldığı gam ya da etütlerde doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, % 33 tamamen, % 44 ortanın üstünde, % 22 orta düzey olarak görüş bildirmişlerdir. “I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulayabilme” davranışına ise, % 44 tamamen, % 44 orta düzeyde ve % 11 ortanın altında olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrayabilme hedef davranışına ilişkin davranışlarda, öğretim elemanları, % 44 ortanın üstünde ve legato tekniğine uygun davranışları gam, etüt ve küçük eserlerde doğru bir şekilde

uygulama davranışında; % 67 tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır. “İki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme davranışında; % 33 tamamen, “I. konumda detache tekniğini çaldığı gam ya da etütlerde doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışında; % 44 ortanın üstünde ve “I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulayabilme davranışında ise, % 44 tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, detache ve legato tekniklerinin temel ilkelerini kavrama, legato tekniğine uygun davranışları gam, etüt ve küçük eserlerde doğru bir şekilde uygulayabilme alışkanlığını kazanabilme ve I. konumda detache tekniğini çaldığı gam ya da etütlerde doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme davranışlarına ilişkin gerekli etüt ve çalışmaların amacına ulaştığı düşünülürken, iki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme ve I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulayabilme davranışlarının, yine öğretim elemanlarının görüşlerine göre, amacına ulaşmadığı düşünülmektedir.

Tablo-6

(Öğretim Elemanları)

Kemanda Çalınan Gam Çalışmalarının Çeşitli Yay Biçimleriyle Gerçekleştirme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrencinin dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan Sol Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme alışkanlığını kazanabilmesi	4	44	4	44	0	0	1	11	0	0
Öğrencinin dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme alışkanlığını kazanabilmesi	4	44	1	11	3	33	1	11	0	0

Tablo 6’da görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğretim elemanları, “dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan Sol Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” davranışına, % 44 tamamen, % 44 ortanın üstünde, % 11 ortanın altında olarak görüş bildirmişlerdir. “Dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” davranışına ise; % 44 tamamen, % 11 ortanın üstünde, % 33 orta düzeyde ve % 11 ortanın altında olarak görüş bildirmişleridir.

Buna göre, “dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan Sol Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” hedef davranışına ilişkin davranışlarda, öğretim elemanları, % 44 tamamen, dört teli kapsayan ve iki oktav içinde yer alan La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalabilme” davranışında ise; % 44 tamamen derecesinde yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara bakıldığında, öğretim elemanlarının görüşlerine göre, bu davranışlara ilişkin gerekli olan etüt ve çalışmaların amacına ulaştığı görülmektedir. Ancak öğrencilerin bu hedef davranışa ait tabloları incelendiğinde La Majör dizisini doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma davranışına ilişkin çalışmaların amacına ulaşmadığı görülmektedir.

Tablo-7

(Öğretim Elemanları)

Sağ ve Sol Elin Birlikte Kullanımını Etüt ve Eserlerde Gerçekleştirme Durumları

HEDEF DAVRANIŞLAR	Tamamen		Ortanın üstünde		Orta düzeyde		Ortanın altında		Hiç	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrencinin keman derslerinde öğrenmiş olduğu dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilmesi	2	22	5	56	2	22	0	0	0	0
Öğrencinin keman derslerinde öğrenmiş olduğu dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilmesi	2	22	5	56	2	22	0	0	0	0
Öğrencinin çaldığı eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olabilmesi	2	22	1	11	2	22	1	11	3	33

Tablo 7’de görüldüğü gibi ankete yanıt veren öğretim elemanları, “keman derslerinde öğrenmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, % 22 tamamen, % 56 ortanın üstünde, % 22 orta düzeyde görüş bildirmişlerdir. “Keman derslerinde öğrenmiş olduğu dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışına, % 22 tamamen, % 56 ortanın üstünde, %22 ortanın altında görüş bildirmişlerdir. “Çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olabilme” davranışına ise, % 22 tamamen, % 11 ortanın üstünde, % 22 orta düzeyde, % 11 ortanın altında ve % 33 hiç olarak görüş bildirmişlerdir.

Buna göre, “keman derslerinde öğrenmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” hedef davranışına ilişkin davranışlara öğretim elemanları, % 56 ortanın üstünde olarak yanıt vermişlerdir. “Keman derslerinde öğrenmiş olduğu dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışında, % 56 ortanın üstünde olarak yanıt vermişlerdir. “Çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olabilme” davranışında ise, % 33 hiç olarak yanıt vererek büyük çoğunluk oluşturmuşlardır.

Yukarıda belirtilen oranlara göre, öğretim elemanlarının görüşlerine dayanarak, “keman derslerinde öğrenmiş olduğu dizilerin tonuyla aynı tonda olan etütleri, doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” ve “keman derslerinde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme” davranışlarına ilişkin etüt ve çalışmaların amacına uygun bir şekilde gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda ise, gerekli bilgiye sahip olabilme davranışının yeterli seviyede gerçekleşmediği düşünülmektedir.

Ankete katılan öğrencilerin 7.tablosuna bakıldığında, etüt ve eserlerini doğru ve anlaşılır bir şekilde çalabilme davranışlarına ilişkin uygulama çalışmalarını amacına uygun bir şekilde yerine getirdikleri anlaşılmaktadır. Ancak, çalınan eser/eserlerin

bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olabilme davranışı ile ilgili bilgilenme düzeylerinin beklenen seviyede olmadığı görülmektedir.

Bu durum, ankete katılan öğrenci ve öğretim elemanlarının, vermiş oldukları cevaplarda paralellik göstermektedir.

SONUÇ ÖNERİLER ve TARTIŞMA

Keman eğitiminin başlangıç düzeyinde bulunan hedef ve hedef davranışlar, ilerideki aşamaların daha sağlıklı öğrenilmesi ve bu aşamaların gerçekleştirilmesi bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca, keman çalgısına ara verildiği dönemlerde yine çalgıya ısınmak ve temel bilgileri tazelemek için bu hedef ve hedef davranışların kullanılması önerilmektedir. Çünkü bu hedef ve hedef davranışlar, keman çalgısında iki oktav içinde yer alan hemen hemen her teknik kazanıma ilişkin öğrenimleri kapsamaktadır. İncelemeler sonunda 7 hedef ve buna bağlı olarak da 25 hedef davranış saptanmıştır.

Buna göre, elde edilen veriler ışığında,

1) “Keman çalgısının ve yayın fiziksel yapısı hakkında gerekli olan bilgileri kazanma”, “kemanı ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutma” ve “keman çalgısında hem sağ hem sol el pozisyonunu doğru bir şekilde ayarlama” davranışlarının, öğrenciler tarafından orta düzey derecesinde gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Bu durumda, keman eğitiminin ileri aşamalarında öğrenilecek olan, yayın diğer bölümlerini etkili ve etkin bir şekilde kullanma ve detache - legato gibi yay tekniklerine ilişkin hedef davranışların beklenen düzeyde gerçekleşmesinde öğrencilerin sorun yaşayabileceği düşünülmektedir.

Kemanı ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutma davranışlarının doğru bir şekilde gerçekleşebilmesi için,

Öğrencilerin öncelikle, yayı kurallara uygun bir şekilde tutması ve kolu yere paralel bir durumdayken sağ elini bileğinden 180 derece çevirerek çalışması gerekmektedir. Bunun yanında, keman çalgısını tutma ve sağ-sol el pozisyonunu doğru bir şekilde ayarlama davranışlarında ise, aynanın karşısında, kemanı bulunduğu yere paralel ve sürekli olarak özdenetimle ve rehber kontrolüyle

çalışılmasının kısa zamanda sonuca ulaşılmasında büyük yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca bu çalışmaların her gün ve düzenli aralıklarla yapılması da, bu hedef davranışların pekişmesi konusunda önemli olduğu bilinen bir gerçektir.

2)Yay basıncını doğru bir şekilde ayarlama ve birinci konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) kullanma davranışlarının öğrenciler tarafından, orta düzey derecesinde gerçekleştiği tespit edilmiştir.

Bu durumun, öğrencilerin ileri aşamalarda öğrenecekleri etüt ve eserlerin çalınışı sırasında, temiz ve anlaşılır bir ses temizliğini (entonasyon) elde edememeleri ve etüt ya da eserlerinin içinde geçen yay tekniklerini doğru ve anlaşılır bir şekilde uygulayamamaları sonucunu getireceği düşünülmektedir.

Yay basıncını doğru bir şekilde ayarlama davranışında olan sorunların çözümü için, öğrencilerin uzun seslerle (dörtlük ve sekizlik notalar) yayı aynı baskı ile sabit tutarak çalışması yararlı görülmektedir. Yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) kullanma davranışında ise, öğrencinin boş la teli üzerinde, önce dip bölümden başlayarak ve yavaş bir tempoda, dörtlük ve sekiz vuruşluk nota süreleriyle çalışmasının yararlı olduğu düşünülmektedir.

Öğretim elemanlarının tablolarındaki veri sonuçları da, öğrencilerin bu davranışları beklenen seviyede kavrayamadıklarını ve konunun önemini vurgulaması bakımından önemli görülmektedir.

3) Öğrencilerin büyük çoğunluğu, I. konumda tek telde sağ ve sol el kullanımına ilişkin temel davranışları kazanma, tek telde öğrenilen bilgi ve becerileri I. konumda ve ikinci bir telde uygulama, tel atlama sağ ve sol el çalışmalarını doğru bir şekilde yapma ve I. konumdayken 1., 2., 3., ve 4. parmaklarla tüm tellerdeki (sol, re, la, mi) notaları doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma hedef davranışlarını tamamen derecesinde gerçekleştirdiklerini düşünürken, öğretim elemanlarının tablolarında bu hedef davranışların, orta düzey derecesinde gerçekleştiği görülmektedir.

Bu durumda, ankete katılan öğrencilerin, bu hedef davranışlara ilişkin olarak çalışma ve etütlere yaklaşımlarında konunun önemini yeterli seviyede kavrayamadıkları düşünülmektedir.

4) Öğrencilerin % 29'luk kısmı; iki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma davranışını ortanın üstünde derecesinde gerçekleştirirken, buna karşılık öğrencilerin % 24'lük kısmı bu hedef davranışı orta düzey derecesinde gerçekleştirmiştir.

Bu durumda, öğrencilerin % 24'lük kısmının, bu hedef davranışın kapsadığı, keman çalgısında hem sağ hem de sol el pozisyonunu doğru bir şekilde tutma, yay basıncını doğru bir şekilde ayarlama ve tel atlamalı sağ – sol el davranışlarına ilişkin çalışma ve etütlerini yeterli seviyede kavrayamadıkları düşünülmektedir. Bunun nedeninin ise, bir hedef davranış gerçekleşmeden diğer bir basamağa geçmeleri olduğu ve bu yüzden de legato tekniğini, beklenen düzeyde, sağlıklı bir biçimde gerçekleştiremedikleri düşünülmektedir.

İki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma davranışının gerçekleştirilmesi için,

a) Öğrencilerin, yayı en uçtan en dibe kadar kullanmaları,

b) İlk önce tek tel üzerindeki tüm notaları iki bağlı olarak çalışmaları, daha sonra aynı tel üzerindeki notaları dört ve en son olarak sekiz bağlı biçimde çalışmaları gerektiği düşünülmektedir.

c) İki, dört ve sekiz bağlı çalışmalar pekiştikten sonra, öğrencilerin tek tel üzerindeki notaları üç bağlı biçimde çalışmaları ve daha ardından, altı bağlı çalışma biçimlerine geçmelerinin daha yararlı olacağı düşünülmektedir.

Yukarıda önerilen çalışmaların, bu hedef davranışların öğrenilmesinde sistematik bir program yürütülerek sonuca ulaşılması bakımından önemli görülmektedir.

5) I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulama davranışını öğrencilerin % 31'lik kısmı ortanın üstünde derecesinde gerçekleştirirken, bu orana yakın bir oran olan % 22'lik kısım ise orta düzey derecesinde gerçekleştirmiştir.

% 22'lik kısım içinde yer alan öğrencilerin, yayın tüm bölümlerini kullanma ve yay basıncını doğru bir şekilde ayarlama davranışlarına ilişkin çalışma ve etütlerini yeterli düzeyde gerçekleştiremedikleri ve bu sebepten dolayı bu teknik davranışı öğrenemedikleri düşünülmektedir.

I. konumda detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulama davranışı için,

a) Öğrencilerin öncelikle yayın dibinden ortasına kadar olan bölümde (alt yarı), daha sonra orta bölümde ve son olarak yayın orta bölümünden ucuna kadar olan bölümde (üst yarı), tek tel üzerinde yer alan tüm notaları dörtlük ve sekizlik vuruş kalıplarıyla, ağır tempodan başlayıp, yavaş yavaş hızlandırarak çalışmalarını gerektiği düşünülmektedir.

b) Bu çalışmalar tamamlandıktan sonra detache tekniğinin gam ya da etütlerdeki uygulanışına geçilmesinin, bu tekniğin öğrenilmesi konusuna yarar sağlayabileceği düşünülmektedir.

6) Öğrencilerin % 29'luk kısmı, La Majör dizisini değişik yay biçimleriyle çalma davranışını hiç derecesinde gerçekleştirmiştir.

Bu durumda, yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) kullanma ve detache tekniğini yayın uç, orta ve dip bölümlerinde doğru bir şekilde uygulama davranışlarını öğrenmek ve pekiştirmek amaçlı yapılan çalışmaların hedefine ulaşmadığı düşünülmektedir. Öğrencilerin, ileride karşılıklarına çıkacak olan etüt ve eserlerin içinde geçen teknik pasajların çalınmasında, sorunlarla karşı karşıya kalacakları düşünülmektedir.

7) Öğrencilerin % 29'luk kısmı, derslerde öğrenilmiş olunan dizilerin tonuyla aynı tonda olan eser/eserleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma davranışını orta düzey derecesinde gerçekleştirmişlerdir.

Bu durumun, kemanı ve yayı ilkelerine uygun bir şekilde tutma ve keman çalgısında hem sağ hem de sol el pozisyonunu doğru bir şekilde ayarlama davranışlarının, gerektiği düzeyde kazanılmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca, yay basıncını doğru bir şekilde ayarlama ve birinci konumdayken yayın tüm bölümlerini (dip, orta, uç) kullanma davranışlarının, iki, üç, dört, altı ve sekiz legato (bağlı) gam ya da etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma davranışının orta düzey derecesinde gerçekleşmesi ile, gam çalışmalarının değişik yay biçimleriyle çalma davranışında, hiç derecelerde gerçekleşmesi sonucunda meydana geldiği düşünülmektedir.

8) Öğrencilerin % 31'lik kısmı; çalınan eser/eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, tarz, üslup ve biçimi ile ilgili konularda gerekli bilgiye sahip olma davranışını hiç derecesinde yanıtlamışlardır.

Bu durumda, öğrencilerin çalmış oldukları eser ya da eserlerin bestecisi hakkında herhangi bir ön bilgiye sahip olmadıkları, eser hangi döneme ait ise o dönemin teknik özelliklerinin uygulanmasında hata yapma oranlarının yükseleceği, eserin biçimi, tarz ve stil özellikleri konusunda ise yorum hatalarına düşebilecekleri düşünülmektedir.

Araştırmanın veri sonuçları doğrultusunda, ortaya çıkan sonuçlar şöyledir;

1) I. ve II yarıyıl keman öğretim programı, keman çalgısının öğrenilmesi konusunda başlıca hedef ve hedef davranışları kapsamaktadır.

2) I. ve II. yarıyıl keman öğretim programı incelendiğinde A.G.S.L. çıkışlı öğrenciler için, ayrı bir çalışma planının olmadığı görülmüştür.

3) Keman öğrencilerinin büyük çoğunluğu, keman çalgısının ve yayın özelliklerini kavrayabilme durumlarını “orta düzey” derecesinde öğrendiklerini belirtmişlerdir. Bu durumun bir üst basamakta bulunan hedef davranışlara öğrencilerin sağlıklı bir şekilde geçmede sorun yaşayacakları düşünülmektedir.

4) Keman öğrencilerinin, yay basıncını ayarlama davranışını ve yayın diğer bölümlerini kullanma davranışlarını istenilen düzeyde gerçekleştiremedikleri anlaşılmaktadır.

5) Keman öğrencilerinin, temel yay tekniklerinden detache ve legato tekniklerinin uygulamalarında ve bu tekniklerin yayın diğer bölümlerinde kullanımında, zorluk yaşadıkları düşünülmektedir.

6) Keman öğrencilerinin, La Majör dizisinin çalınışında, sol el parmak pozisyonunun değişmesinden kaynaklanan zorluklardan ve bu zorluk derecesine eklenen, yay biçimlerinin uygulanışındaki problemlerden dolayı, bu hedef davranışı, büyük çoğunlukla gerçekleştiremedikleri düşünülmektedir.

7) Keman öğrencilerinin, derslerde öğrenmiş oldukları eser ya da eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, çalınış tarzı üslup ve biçimi ile ilgili bilgileri büyük çoğunlukla kazanamadıkları görülmüştür.

8) Öğrencilerin derslerde öğrenmiş oldukları eser ya da eserlerin bestecisini ve dönem özelliklerini bilmeleri, çalacakları eser ya da eserler hakkında ön bilgiye sahip olmalarını, çalınış tarzı ve üslubuyla ilgili bilgileri öğrenmeleri, eser ya da eserlerin hangi hızda çalınacağı, eser içinde geçen tekniklerin nasıl uygulanması gerektiği ve hangi pasajlarda daha müzikal davranmaları gerektiği, biçimi konusunda kazanacakları bilgiler ise eser ya da eserlerin tonu ve içinde geçen ton değişikliklerini, dinamiklerin (nüansların) nasıl uygulanması gerektiği gibi konularda öğrencilere ışık tutacaktır.

Ancak bu durumun ortaya çıkma nedeninin, teknik açıdan kazanılması beklenen hedef davranışlardan ve eser içinde geçen teknik becerilerin uygulanması sırasında, bilgi eksikliğinden kaybedildiği düşünülen zaman diliminden olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın veri sonuçları doğrultusunda, ortaya çıkan öneriler şöyledir;

1. Lisans I. sınıf keman öğrencileri için belirlenen keman öğretim programı, başlangıç düzeyi ve ileri düzeydeki öğrencilerin seviyelerine göre iki farklı program olarak düzenlenmesi yararlı görülmektedir..

2. Lisans I. sınıf keman öğrencileri için belirlenen keman öğretim programı, başlangıç seviyesinden itibaren temel teşkil eden hedef davranışları içeren ve amaçlarla örtüşen bir sistematikte verilmesinin daha yararlı olacağı düşünülmektedir.

3. Öğretim elemanlarının, öğrencilerini sık aralıklarla denetlemelerinin süreç ve kazanımlar açısından yarar sağlayacağı düşünülmektedir.

4. Öğrencilerin kazanması beklenen hedef davranışı pekiştikten sonra bir diğer basamağa geçmelerinin daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Bunun yanında aşamalar konusunda öğrenciyle sürekli iletişimin, ilerde yaşanabilecek sorunlar konusunda öğrencinin bilgilendirilmesinin çözüme katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

5. Çalgı eğitimi süreçlerinde öğrenciler konunun önemini ve duyarlılıklarını ilgili öğretim elemanlarından aldıkları rehberlik oranında gerçekleştirebileceklerdir. Bu anlamda, öğrencilerin hedef davranışları kazanımları sırasında, yapılan uygulamaların neden-sonuç kurgusuyla verilmesi konusu, kavrama ve kalıcılık açısından önemli görülmektedir.

6. Öğretim elemanlarının, ders içinde kullanmış oldukları yöntem ya da kaynakları çeşitlendirmelerinin ayrıca, öğrenilmesi beklenen hedef davranışları,

öğrencilere değişik etüt ve eserler üzerinde uygulamalarının yararlı olacağı düşünülmektedir.

7. Keman eğitimi derslerinde, müzik tarihi ve müzik teorisi (armoni) gibi derslerle ilişki kurulmasının, öğrencilere, eser ya da eserlerin bestecisi, dönem özellikleri, biçim ve stil özellikleri ile ilgili konularda bilgi verilmesinin, eserin yorumla katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

8. Keman eğitimi dersleri içinde öğrenilmiş olunan eser ya da eserlerin, çalınış biçimi ile ilgili kazanımların daha somut bir temele dayanması açısından, öğrencilere dinleme ve konser etkinliklerine katılma alışkanlıkları kazandırılmasının yarar sağlayabileceği düşünülmektedir.

9. Keman eğitimi derslerinde öğrenilen gam, etüt ve eserlerin başlangıç seviyesinden itibaren, temiz, doğru ve anlaşılır bir biçimde çalma davranışlarına ilişkin çalışmalara her derste yer verilmesinin, öğrencinin çalma kalitesinin korunması açısından önemli görülmektedir.

10. Keman öğrencilerine, lisans I.sınıfla (I. ve II. yarıyıl) ilgili tüm hedef davranışların hiçbir basamak atlanmadan öğretilmesi ulaşılması beklenen sonuç açısından son derece önemlidir. Bu basamakların öğrencilerin bireysel yetenek farklılıklarına göre planlanmasının daha işe vuruksu olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

AÇIKGÖZ, K. Ü., “*Etkili öğrenme ve öğretme*”, Kanyılmaz Matbaası, 1996 İzmir.

ALBUZ A., “*Başlangıç Viola Öğretim Yöntem ve Teknikleri*”, G. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1995, Ankara.

BÜYÜKAKSOY F., “*Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler*”, Armoni Ltd. Şti., 1997, Ankara.

CEVİZ O., “*NLP Başarı ve Motivasyon Teknikleri İle Müzik Eğitiminde Başarının Artırılması*”,

Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, 2001, Malatya.

ÇILDEN Ş., “*Çalgı Eğitiminde Nitelik Sorunu*”, Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, 2001, Malatya.

EFE M., “*Keman Eğitiminin Başlangıç Evresinde Kullanılan OTAKAR SEVCIK Op.I Part. I Numaralı Etüt Kitabının Devinişsel Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi*”, Yüksek Lisans Tezi, 2001, Ankara.

ERCAN A., “*Çocuklar Nasıl Öğrenir*”, Eğitimde Temel Kitaplar Dizisi, Mateksan Ltd. 1998, Ankara.

ERTÜRK S., “*Eğitimde Program Geliştirme*”, Meteksan Yayınları, 7. Baskı, 1972, Ankara.

FLOHR, John W., MILLER, Daniel C., DEBEUS, Roger. “*EEG Studies With Young Children*” Music Educators Journal, Vol: 87, Sayı:2, Reston: The National Association for Music Education, [28-32] 2000.

GÜLER A., “*Eğitim Tarihi ve Sosyal Temelleri*”, A. İ. B. Ü. Basımevi, 1997, Bolu.

KURTASLAN Z., “*Çağdaş Türk Bestecilerinin Keman Konçertolarının Yay Teknikleri Üzerine Bir Araştırma*”, Yayınlanmamış Yüksek Lisan Tezi, Selçuk Üniversitesi, 2001, Konya.

ÖZ B. N., “*İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi*”, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 14, Sayı: 1, 2001, Bursa.

ÖZ B. N., “*Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Orkestra – Oda Müziği Eğitiminde Yaylı Çalgıların Yeri ve Önemi*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 14, Sayı: 1, 2001, Bursa.

ÖZÇELİK D. A., “*Okullarda Ölçme ve Değerlendirme*”, ÜSYM – Eğitim Yayınları: 3, 1981, Ankara.

ÖZEN N., “*Okul Müzik Eğitiminde Çalgı Eğitimin Önemi*”, Filarmoni Sanat Dergisi, Sayı: 138, 1996, Ankara.

ÖZEN N., “*Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri*”, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 24, Sayı: 2, 2004, Ankara.

ÖZMENTEŞ S., “*Müzik Eğitiminin Boyutları ve Çalgı Eğitimi*”, Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 9, 2005, Malatya.

SAN İ., “*Sanatta Eğitim*”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, 1985, Ankara.

ŞEN E., “*Keman Eğitiminde Seslendiricilik/Yorumculuk Özelliklerinin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmaların Değerlendirilmesi*”, Yüksek Lisans Tezi, 2001, Bursa.

ŞENDURUR Y., “*Keman Eğitiminde Etkili Öğrenme - Öğretme Yöntemleri*”, G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 3, 2001, Ankara.

ŞENDURUR Y., “*Keman Eğitimi Dersine Etkili Hazırlanma Süreci*”, G.Ü. Gazi Eğitim

Fakültesi Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 2, 2001, Ankara.

TARMAN S., “*Müzik Eğitiminin Çalgı Eğitimi Boyutunda Bilgiyi İşleme Kuramının İşe Koşulması*”, 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 1997, Eskişehir.

TEBİŞ C., “*Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Çalgı Eğitiminin Bir Boyutu Olan Keman Öğretiminin Tarihsel Süreç İçindeki Gelişimi ve Günümüzdeki Durumunun Değerlendirilmesi*”, 11. Eğitim Bilimleri Kongresi, 2002, Lefkoşa.

TEKİN H., “*Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*”, Mars Matbaası, Geliştirilmiş II. Baskı, 1979, Ankara.

TÖREYİN M. A., “*Türkiye'nin İlköğretim Kurumlarındaki Müzik Eğitimcisi Sorunu*”, Filarmoni Sanat Dergisi, Sayı: 142, 1997, K.T.Ü.

TUFAN S. (1997). “*4 - 8 Yaş Grubu Öğrencilerinin Müzik ve Piyano Eğitimi*”, Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi, Sayı: 16, Selva Yayıncılık, 1997, Trabzon.

UÇAN A., “*Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar*”, Müzik Ans. Yayınları, 1994, Ankara.

UÇAN A., “*Müzik Eğitimi Temel Kavramlar – İlkeler – Yaklaşımlar*”, Müzik Ans. Yayınları, Genişletilmiş İkinci Baskı, 1997, Ankara.

UÇAN A., “*Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi*”, Müzik Eğitimi Yayınları, Müzik Eğitiminde Program Geliştirme/Değerlendirme Araştırmaları – 1, 1996, Ankara.

UÇAN A., “*İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi*”, Müzik Ans. Yayınları, 1996, Ankara.

UÇAN A., “*Çevreden Evrene Keman Eğitimi Üzerine*” Çağdaş Eğitim Dergisi, Sayı: 47, 1980, Ankara.

USLU M., “*Türkiye’de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde Çoksesli Müzik Eğitimi Görüşü*”, Müzik ve Bilim Dergisi, Sayı: 6, 2006, İstanbul.

ÜNAL S., “*Müzik Eğitimi Nasıl Gerçekleştirilebilir Konulu Panelden Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları*”, Türk Eğitim Derneği Yayınları, 1989, Ankara.

YÖNETKEN H. B., “*Müzik Derslerinde Müzik Yapılmalıdır*”, Müzik Öğretimi, Müzik Ans. Yayınları, 1996, Ankara.

<http://tr.wikipedia.org/wiki/E%C4%9fitim>.

<http://www.geocities.com/enveryolcu/egitim/sanat-egitim/html>

ÖZGEÇMİŞ

11.02.1979 yılında Eskişehir’de doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. 1993 yılında Eskişehir Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi’ne girerek ilk keman çalışmalarına burada Öğr.Gör.Ezgi GÖNLÜM ile başladı. 1995–1997 yılları arasında keman çalışmalarına Prof. Zenfira ZÖHRABBEYOVA ile devam etti. 1997 yılında Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Öğretmenliği Bölümünü kazandı. Burada keman çalışmalarına Prof.Dr.Yılmaz ŞENDURUR ile devam etti. 2000-2001 öğretim yılında buradan mezun oldu.

20.02.2002 tarihinde Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Öğretmenliği Bölümünde Arş. Gör. olarak göreve başladı. Halen bu görevi sürdürmektedir.

ÖZET

Bu tez çalışmasında, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde bulunan Üniversitelerimizin Müzik Eğitimi Bölümlerinde, çalgı eğitimi (keman) alan Lisans 1. sınıf öğrencileri için belirlenen hedef ve davranışlara ulaşma durumları istatistiksel yöntemlerle saptanmaya çalışılmıştır.

Bu araştırma “Çağdaş Öğretim Programının” devinişsel bölümleriyle sınırlı “hedef ve davranışlar” açısından anket yöntemiyle incelenmiştir. İncelenen bu anket sonuçlarına ilişkin yorumlar, bulguların hemen devamında sunulmuştur.

Bu araştırma sonucunda öğrencilerin keman derlerinde öğrenmiş oldukları eser/eserlerin bestecileri hakkında sahip oldukları bilgilerin eksik olduğu, eser yada eserlerin dönem özellikleri, tarz üslup ve biçimi konusunda bilgi sahibi olmadan çalışmalarının sürdüğü açıkça görülmektedir.

Buna karşılık öğrencilerin keman derslerinde, öğrenmiş oldukları dizilerin (gamların) tonuyla aynı yönde olan etütleri doğru ve anlaşılır bir şekilde çalma davranışlarına ilişkin çalışmaları büyük ölçüde tamamladıkları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Müzik, eğitim, keman eğitimi.

SUMMARY

In this thesis study, we tried to examine and understand success levels of the first grade undergraduate students in reaching pre-determined targets and behaviours for their instrument (violin) training within the Music Departments of Eastern and South-Eastern Anatolia Region Universities by using statistical analysis methods.

In our research “target and target behaviours” are examined by using survey method within the limited movements of “contemporary education program”. The comments related to the survey results are given just after the findings of the survey.

At the end of our research it has been understood that students are considerably lack of knowledge and information about the composers of works of art which they study.

It has also been understood that they continue studying those Works of art without knowing their features of era, genre, style and forms as well.

On the other hand, it has been understood that those students are considerably able to reach some level of apprehensible and correct playing behaviour of some music tones which the same tones studied by them in their violin courses.

Key Words: Music, education, violin education.